

VÁLLÍZÜLET MR VIZSGÁLATA

A rotátor köpeny sérülések és az instabilitás MR diagnosztikája

Dr. Somogyi Rita

Zala Megyei Kórház, Radiológia

Telemedicine Clinic, Barcelona

Országos Teleradiológia Rendszer, Iconomix Kft

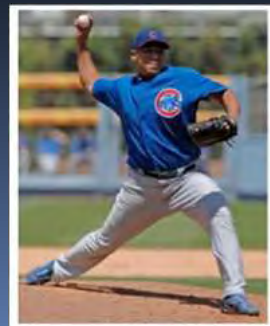
Neuro CT Kft - Pécsi Diagnosztikai Központ, Pécs

VÁLL FÁJDALOM

3. leggyakoribb muszkuloszkeletális fájdalom
Populáció > 25 % érintett

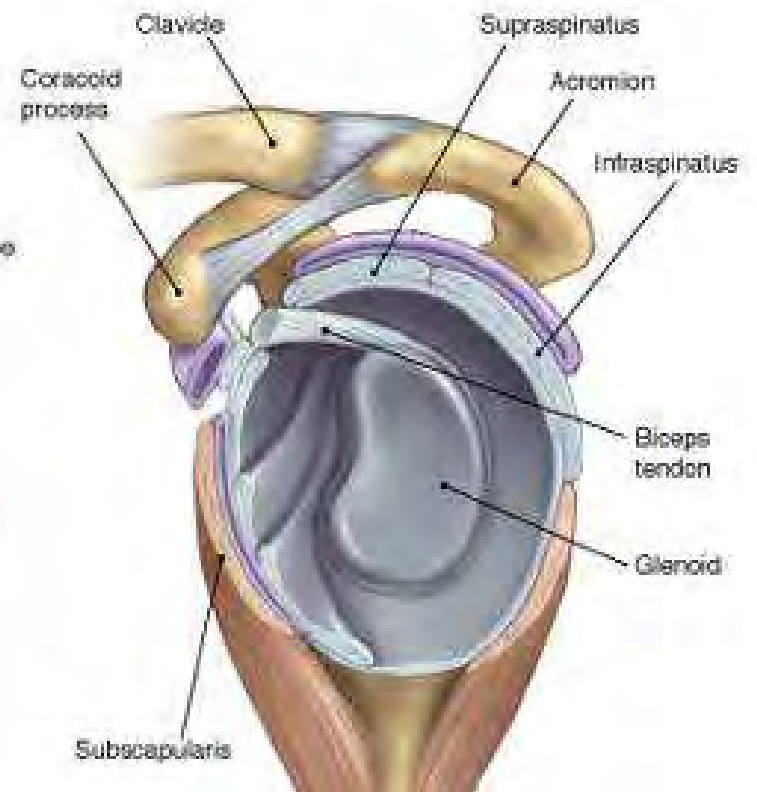
1. Derék fájdalom
2. Nyaki fájdalom

Anterior View of Left Shoulder

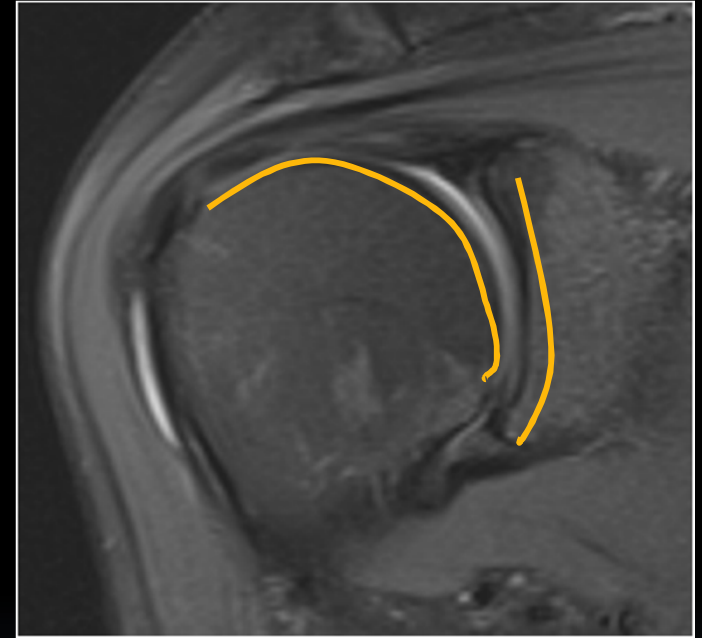

Lateral View of Left Shoulder Joint

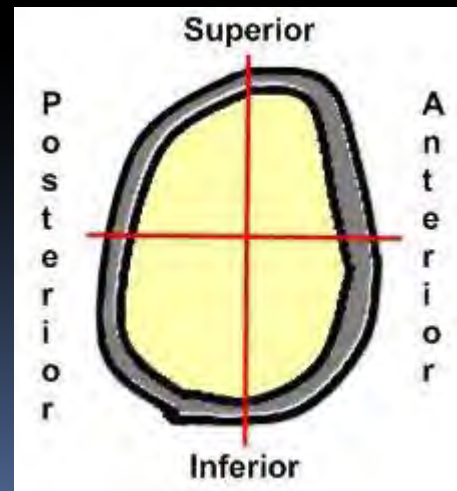
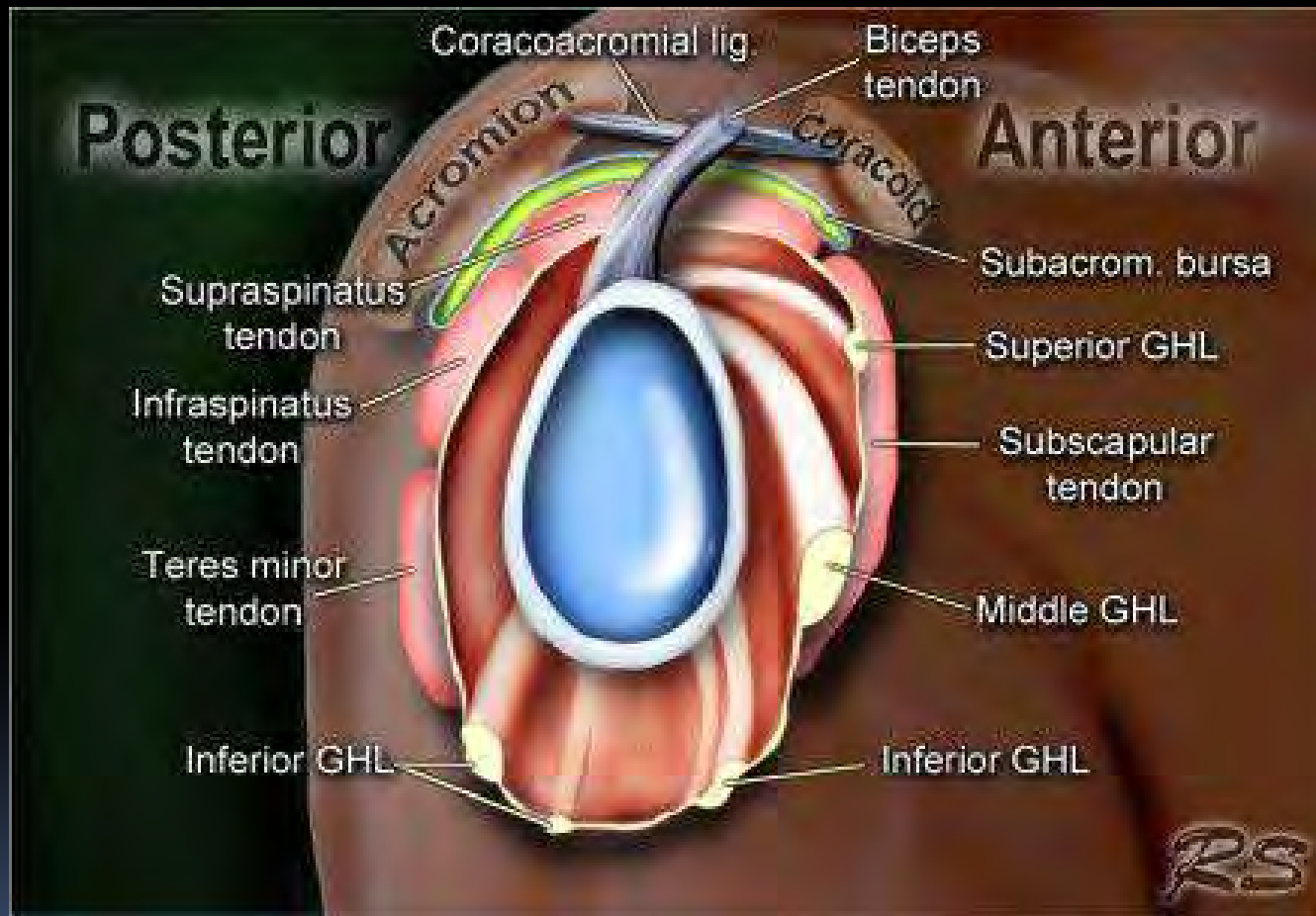

VÁLLÍZÜLET - STABILITÁS

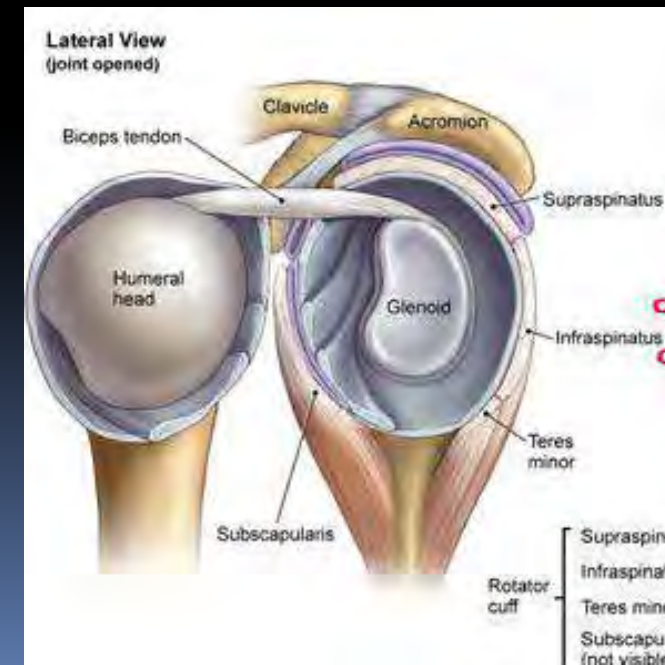
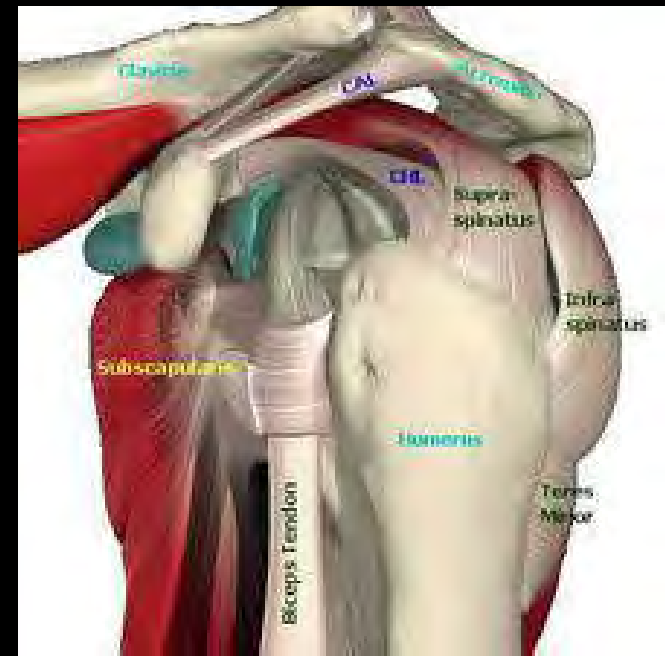
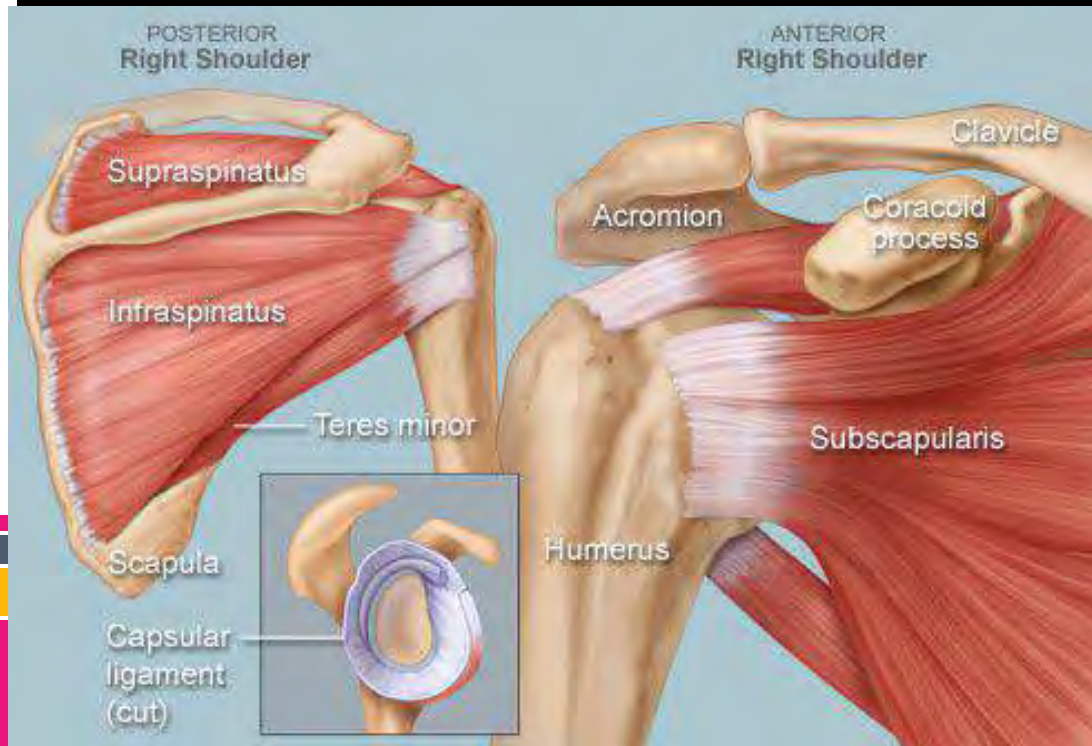
- Luxációra hajlamos
 - Ízfelszíni diszkrepancia
 - Nagy mozgásterjedelem
- Stabilizátorok
 - Statikus (*labrum, capsula, szalagrendszer*)
 - Dinamikus (*ROK, LHBT, scapulothoracikus „ízület” és izmok*)

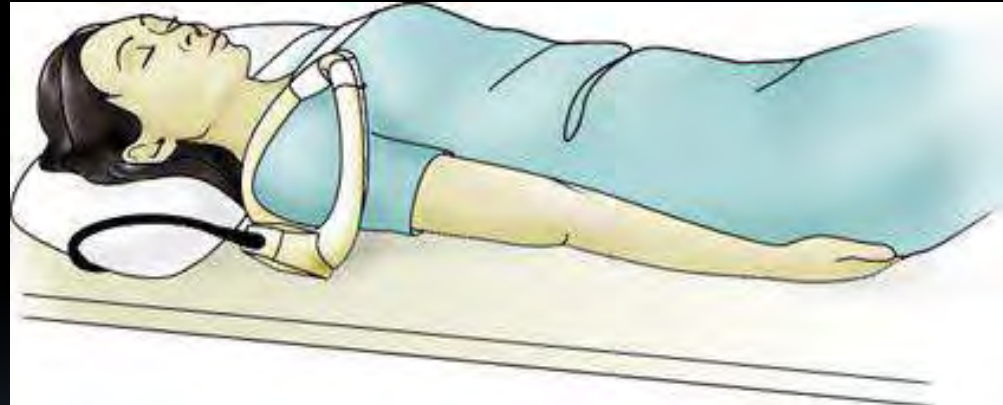
ANATÓMIAI ÁTTEKINTÉS I.

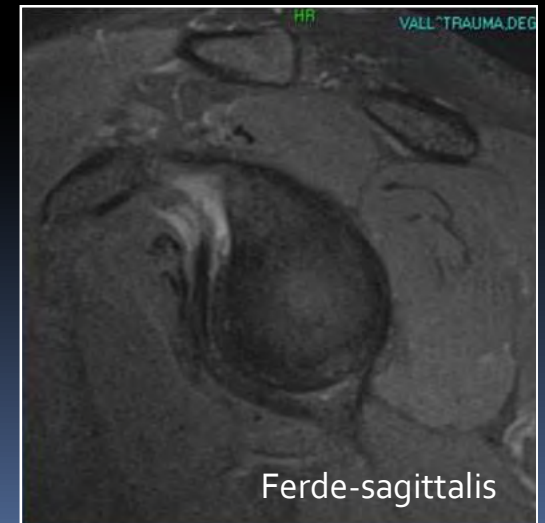
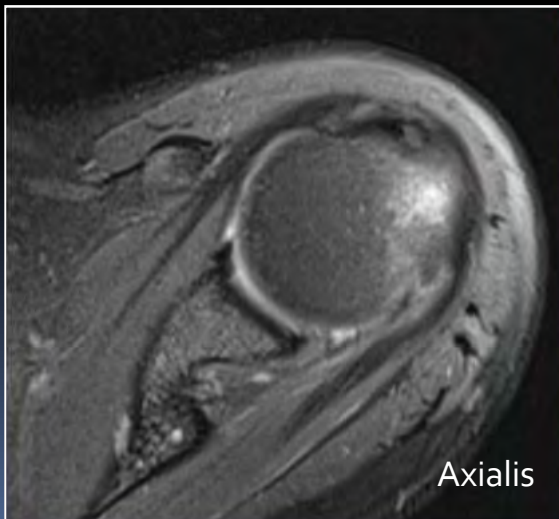
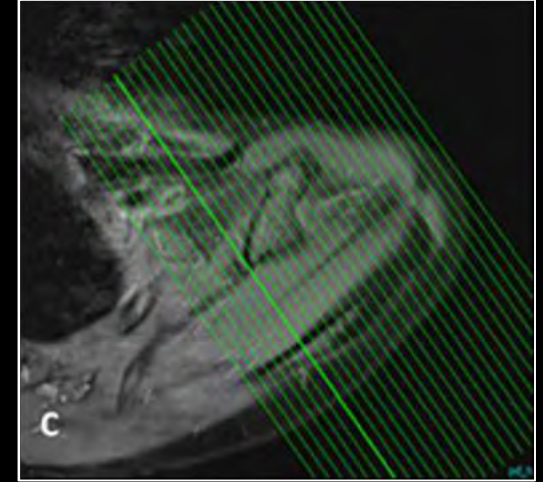
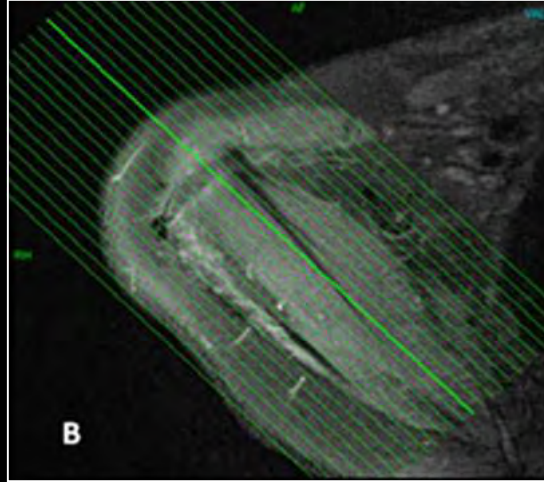
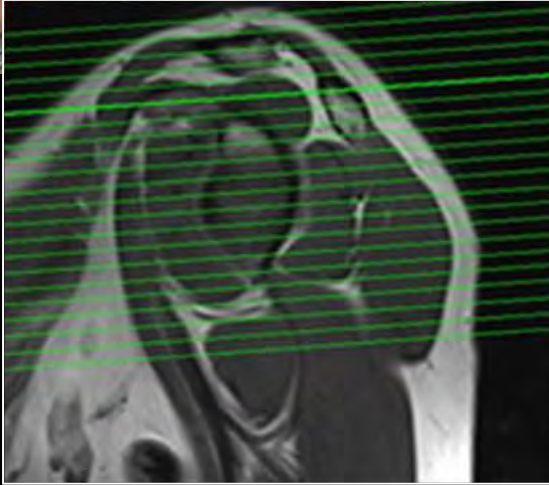
ANATÓMIA II.

MR TECHNIKA

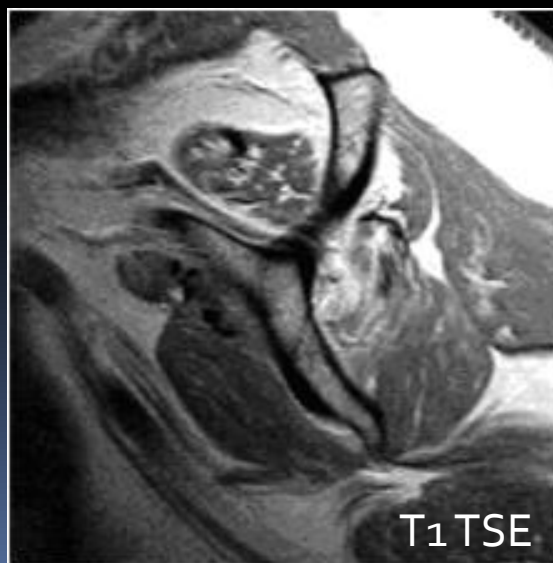
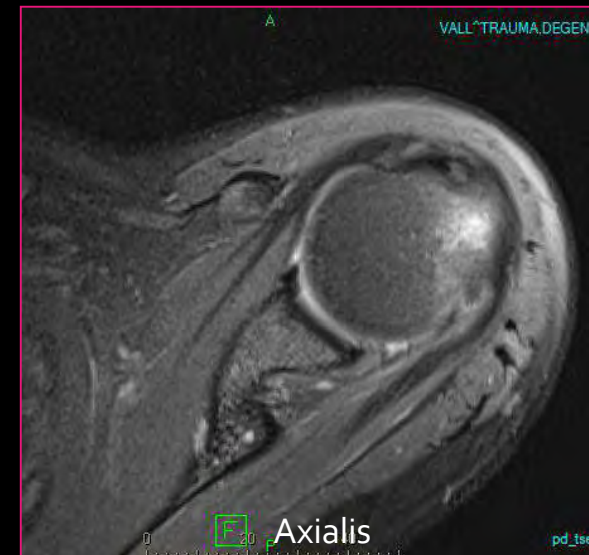
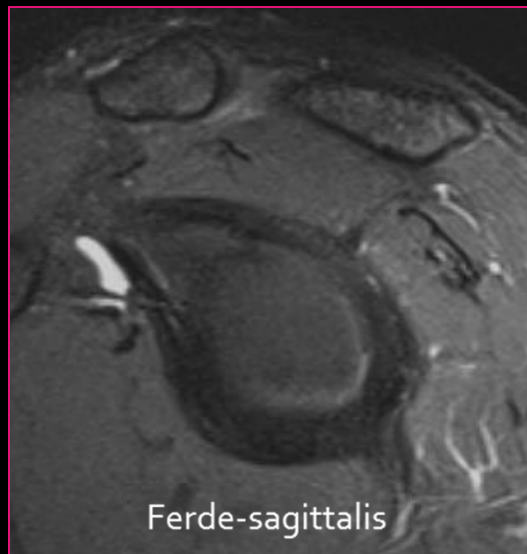

VÁLL MRI: vizsgálati síkok

- 3 síkban zsírelnyomásos PD/T2 súlyozott TSE szekvenciák

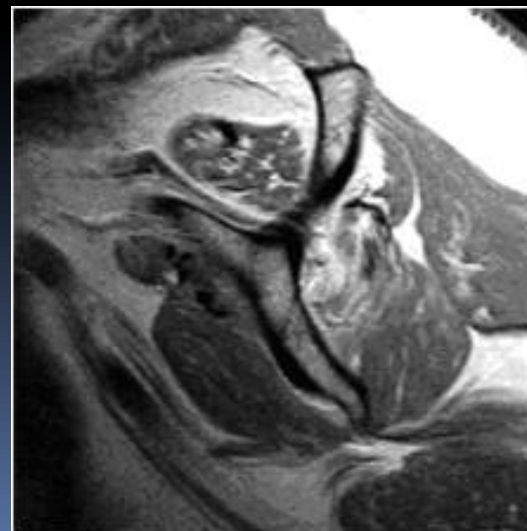
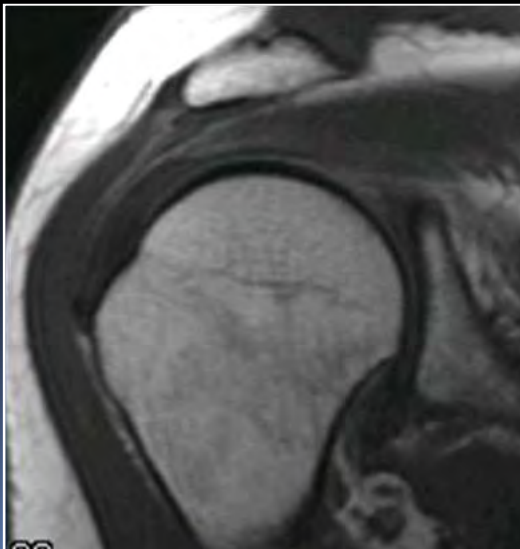
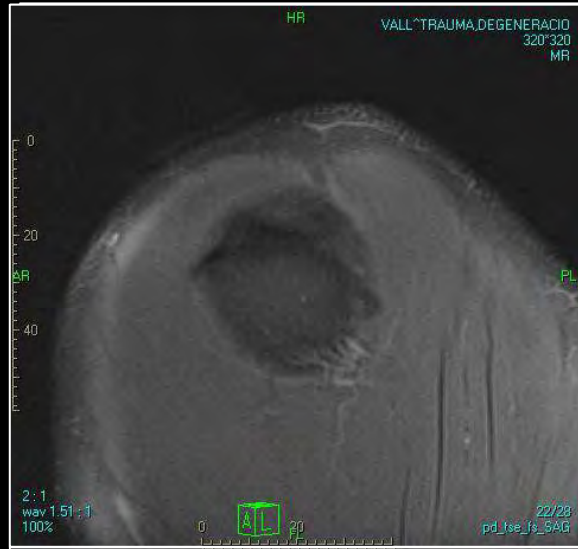
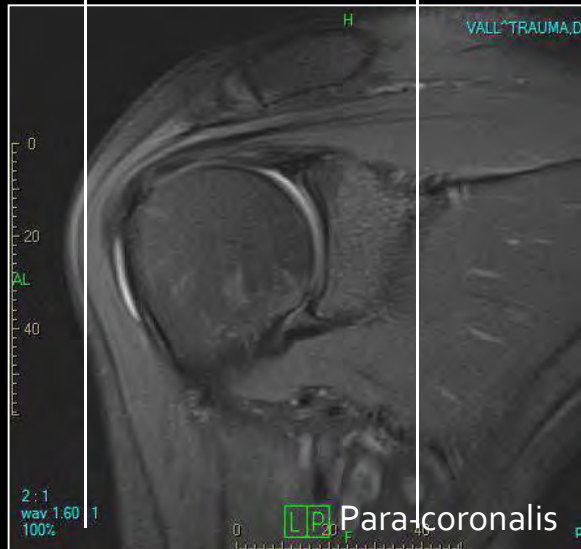
MR VIZSGÁLATI TECHNIKA

- 5 mérés / 3 sík
- 18-20 perc

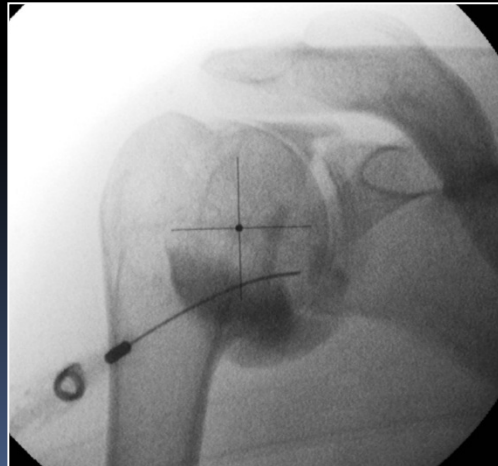
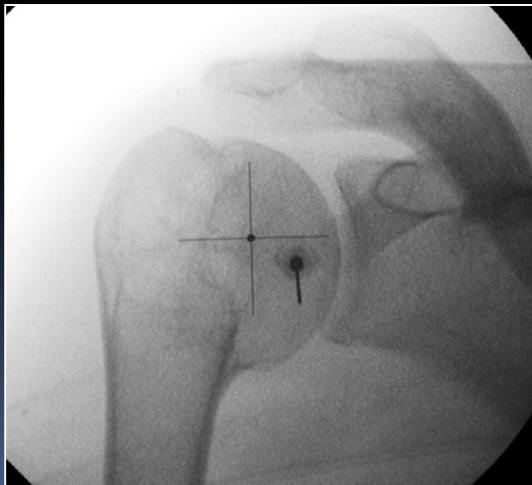
NEM ZSIREL NYOMÁSSAL !!!

MR VIZSGÁLATI TECHNIKA

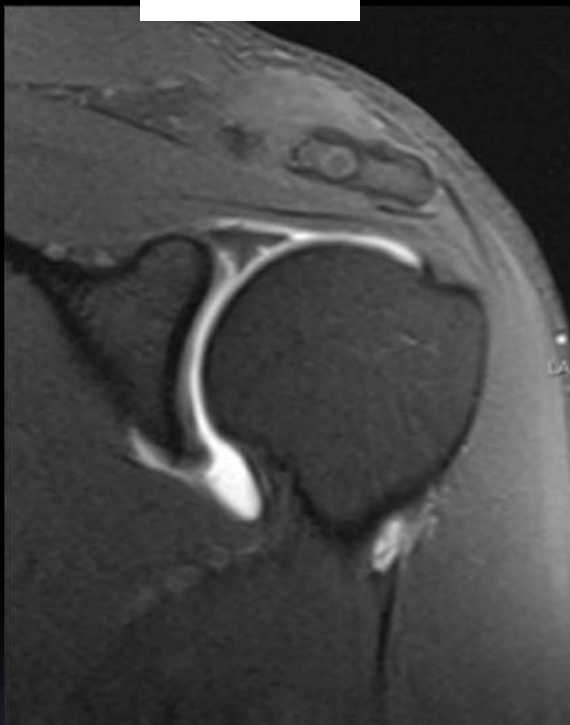

DIREKT MR ARTHROGRÁFIA

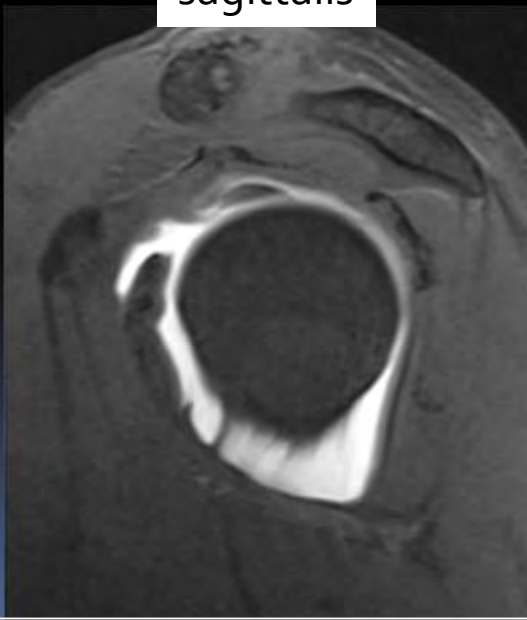
- Rtg. (vagy UH) vezérlés, helyi érzéstelenítés
- KA beadás :
 - anterior, posterior, RI
 - 21-22 G tű
 - Fiziológias sóoldattal hígított KA (gadolinium kelát)
- MR vizsgálat : KA beadását követő 30 percen belül

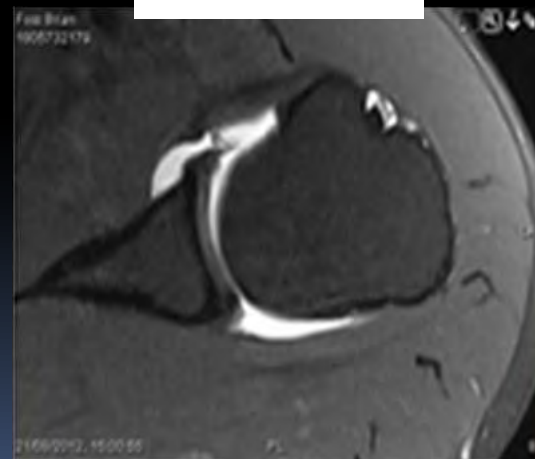
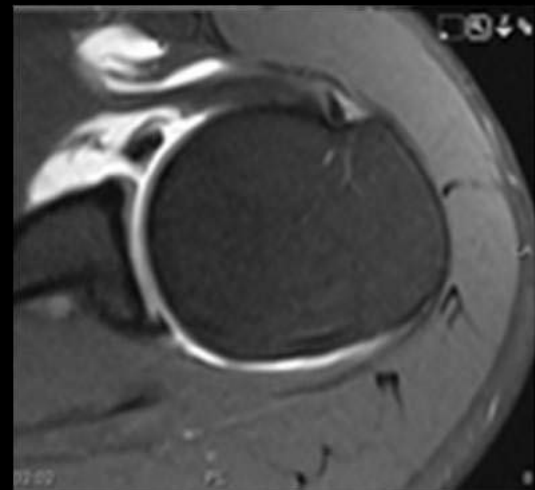
coronalis

sagittalis

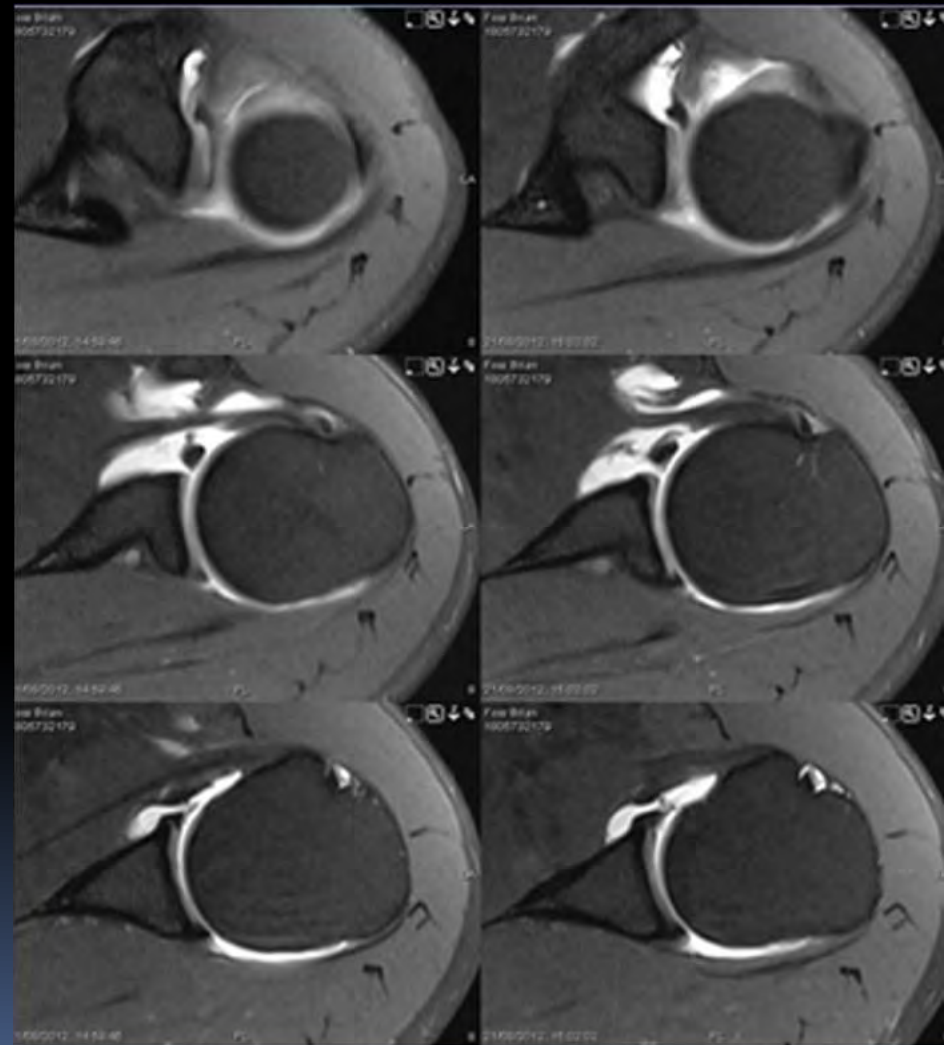
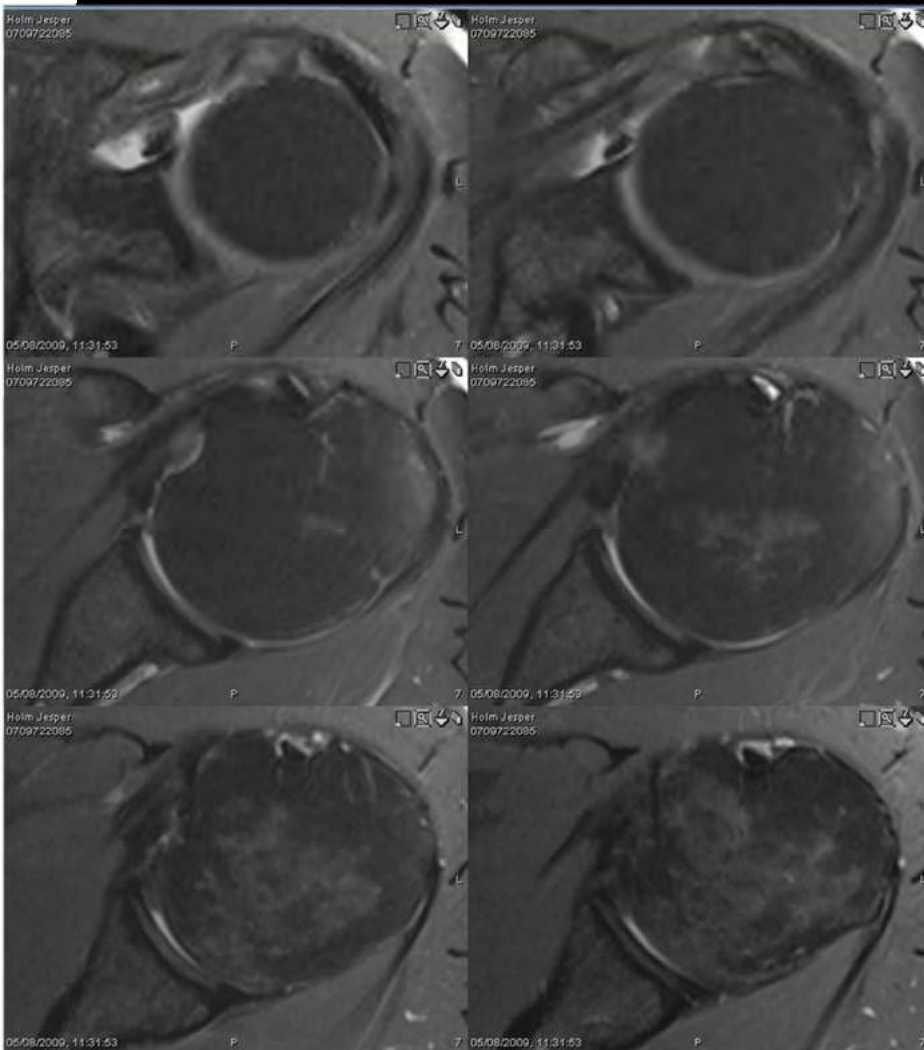

transversalis

- 3 irányban zsírelnyomásos T1 s. szekvenciák

NATIV MRI - MR ARTHROGRAPHIA

MR ARTHROGRÁFIA - ABER

- Anterior labrum, IGHL
- SSP, ISP articularis felszín
- Biceps-labrum komplex

(Pl. Posterosuperior imp., Perthes lézió)

ROTÁTOR KÖPENY (ROK) SÉRÜLÉS

- IMPINGEMENT
- ÍN DEGENERÁCIÓ
- TRAUMA (degenerált ín sérülése!)
- TÚLERÖLTETÉS, ISMÉTLŐDŐ MICROTRAUMA
- IZÜLETI GYULLADÁS
 - RA
 - CPPD
- SZISZTÉMÁS BETEGSÉGEK
 - Diabetes, vesebetegségek, szteroid terápia, dohányzás
 - Kötőszöveti betegségek
- INSTABILITÁS

ROK SÉRÜLÉS - PATHOMECHANIZMUS

- EXTRINSIC
 - Neer (1972): coracoacromialis ív mechanikai irritációt okozó elváltozásai
- INTRINSIC
 - Primer ín degeneráció
 - Életkori korreláció
 - Microtrauma, túlerőltetés
- SECUNDER
 - microtrauma, túlerőltetés (sportolók, bizonyos foglalkozások)
 - izom diszfunkció / izom gyengülés
 - vállízületi instabilitás

KÉPALKOTÓ DIAGNOSZTIKA

■ RÖNTGEN

- Csont elváltozások az AC és GH ízületben
- Acromion morfológia
- Lágyrész meszesedések
- Indirekt jelek ROK sérülésre : ROK arthropathia

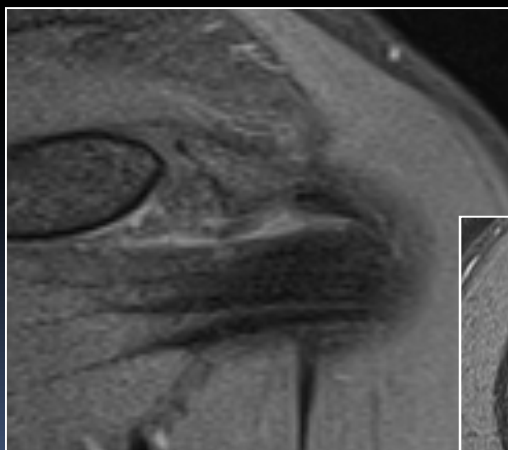

■ ULTRAHANG !!!

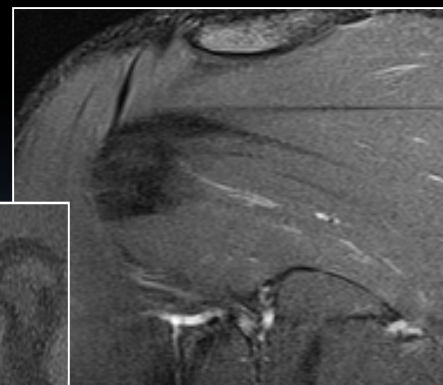
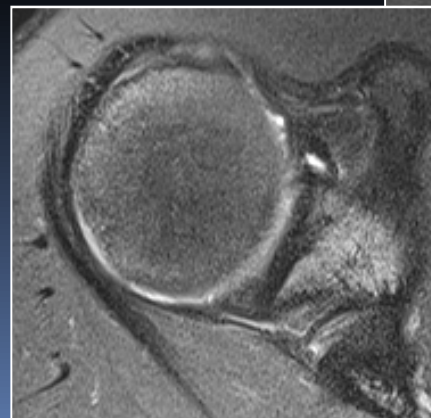
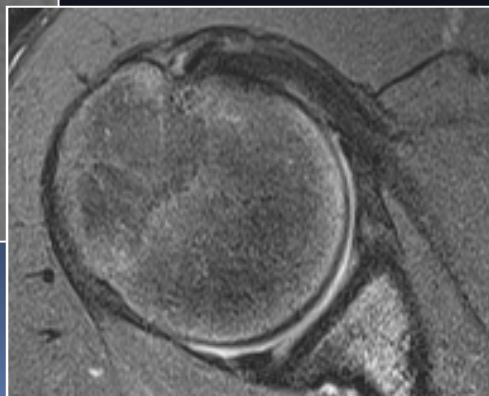
■ MRI

NORMÁL ROK ÍN

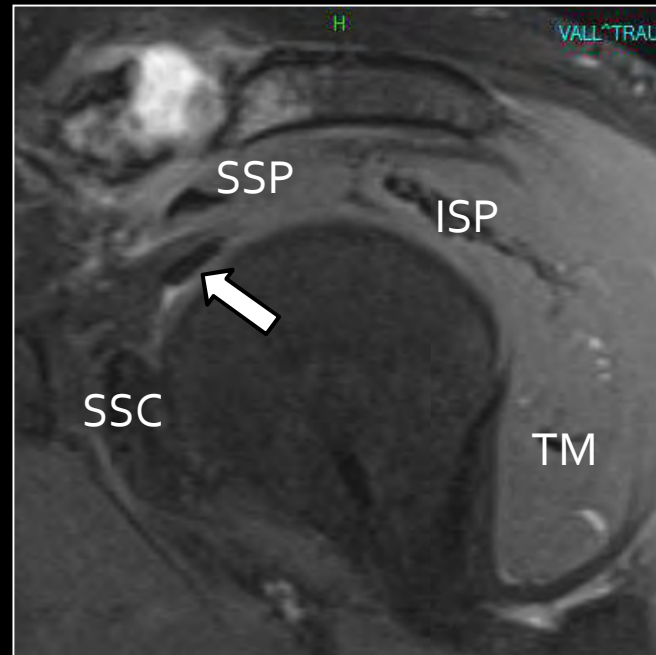
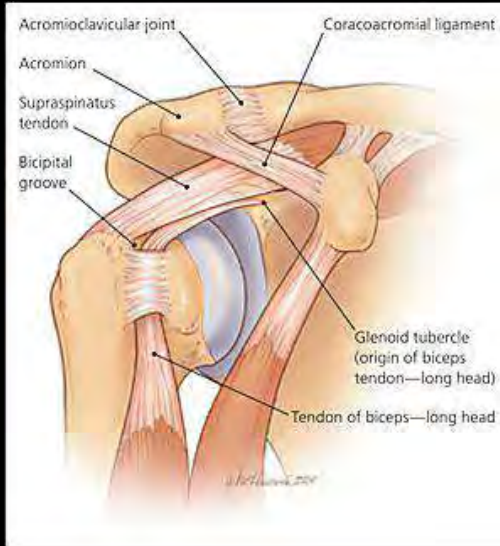

SSC

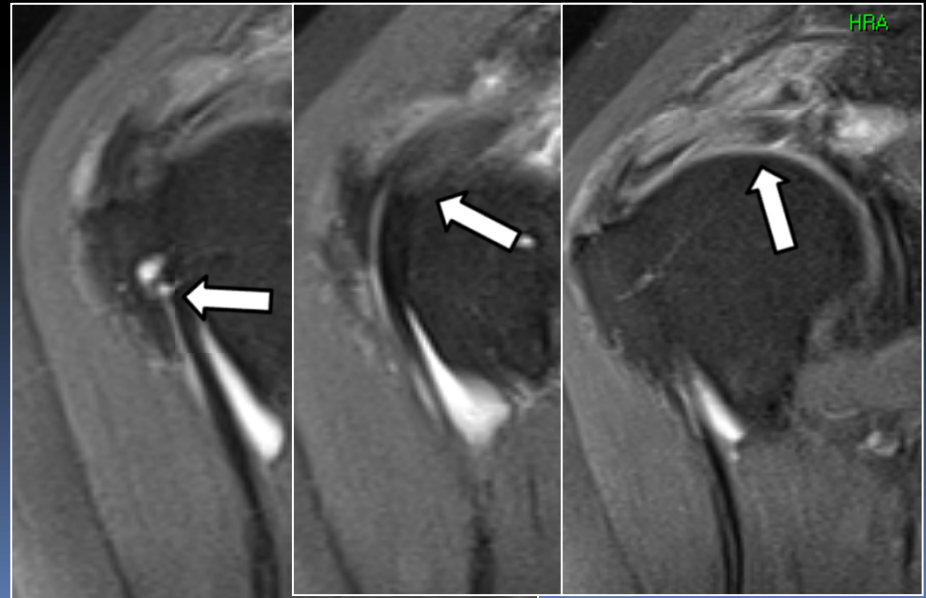
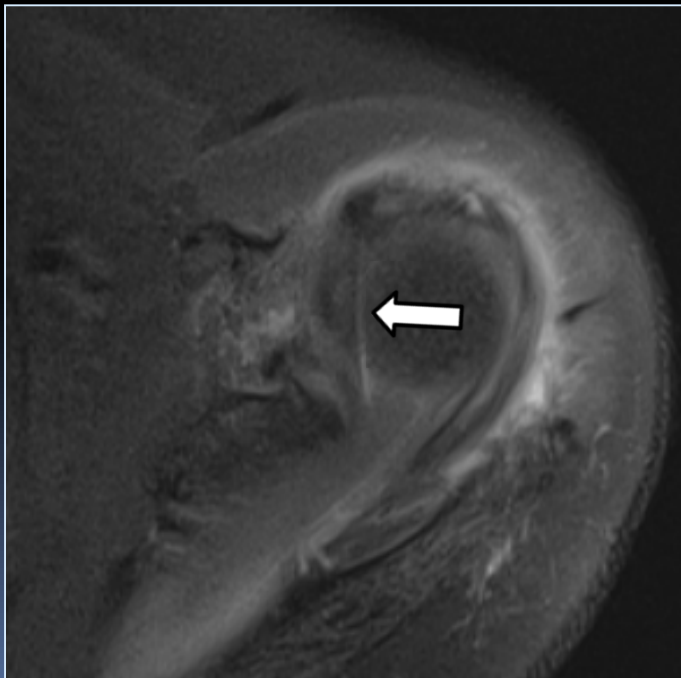

ISP

BICEPS HOSSZÚ FEJ ÍN

Rotator Interval

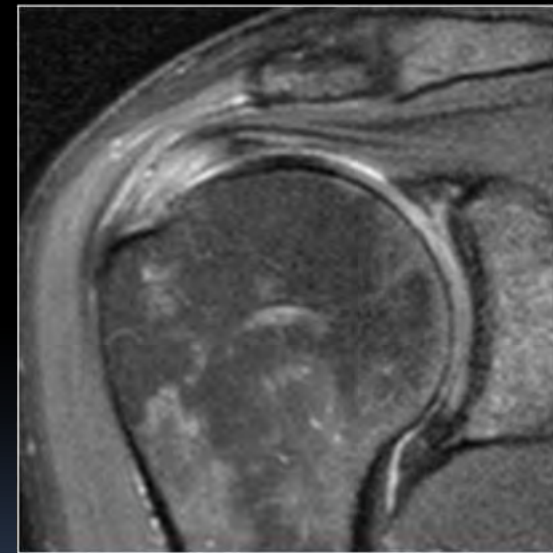
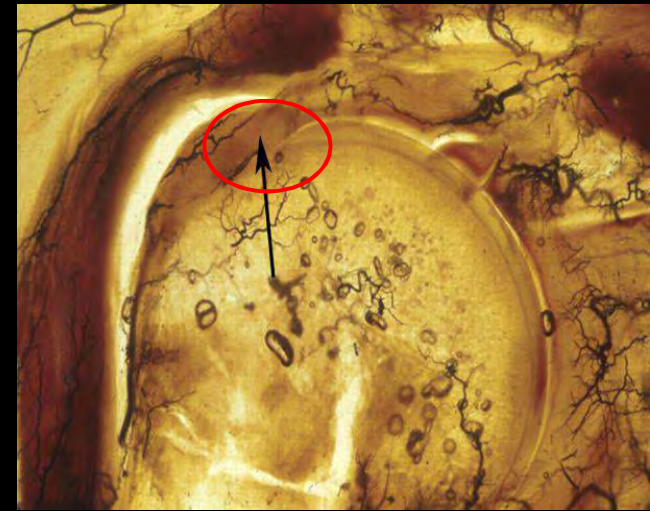

ROK SÉRÜLÉS MRI MORFOLÓGIA

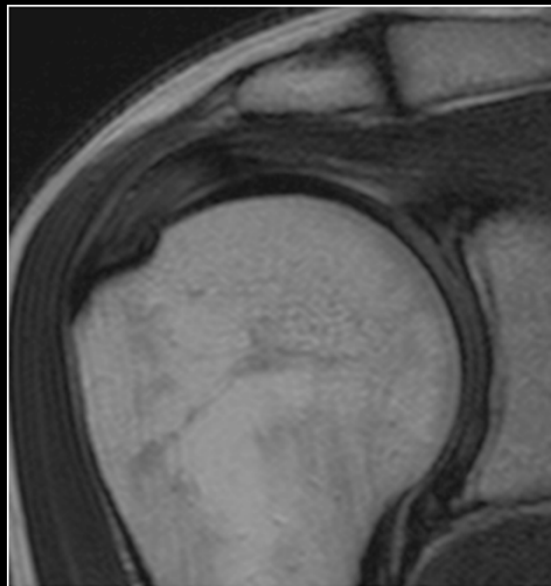
- DEGENERÁCIÓ/TENDINOSIS
 - RUPTURA
 - RÉSZLEGES
 - ÁTHATOLÓ
-

ROK ÍN DEGENERÁCIÓ

- Életkori korreláció
- +/- túlerőltetés, microtrauma
- +/- klinikai tünetek
- „kritikus zóna” (relatív hipovascularisatio)
- Pathológia:
 - Collagen rost fibrilláció, víz molekula abszorpció
 - Mucoid, eosinophil és fibrillaris degeneráció

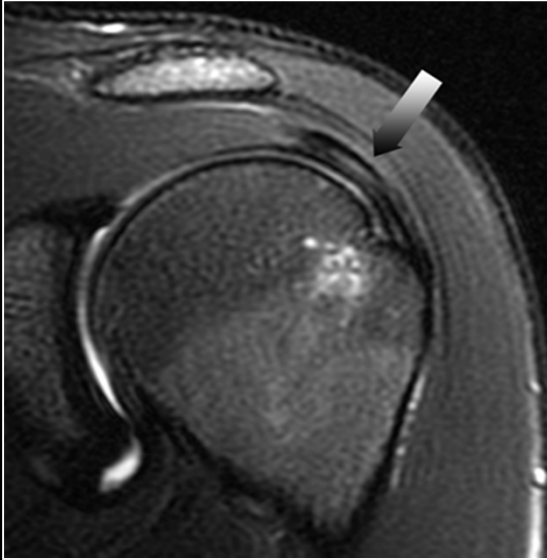
ROK TENDINOSIS

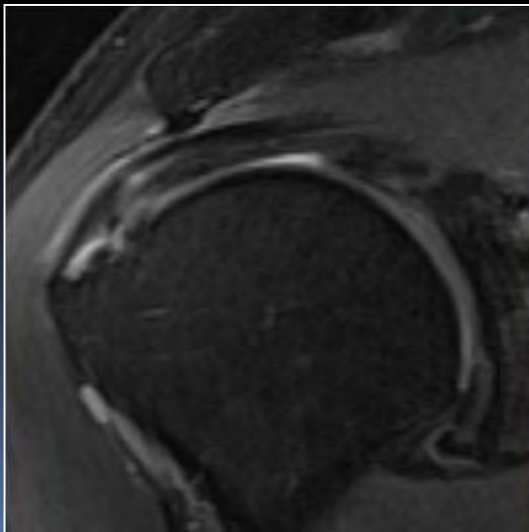
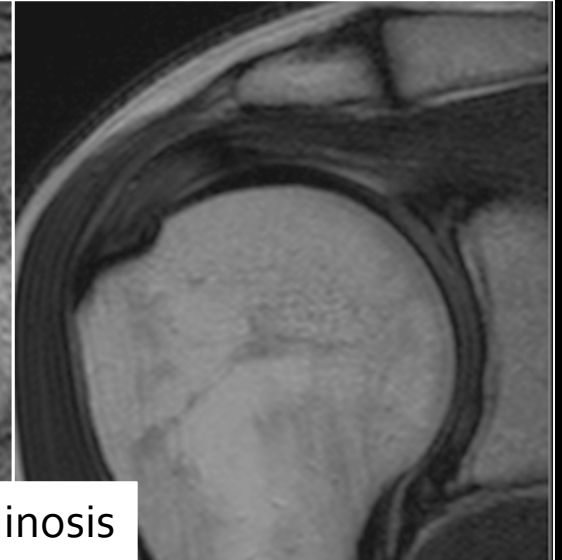
- T1 és PD WI (rövid TE): jelfokozódás / T2 WI: normál vagy intermedier jel
- Ín megvastagodása
- Ép felszíni kontúr

JELVÁLTOZÁS A ROK ÍNAKBAN

DIFFERENCIÁLDIAGNOSZTIKAI NEHÉZSÉG

tendinosis

Részleges ruptura

ROTATOR KÖPENY RUPTURA

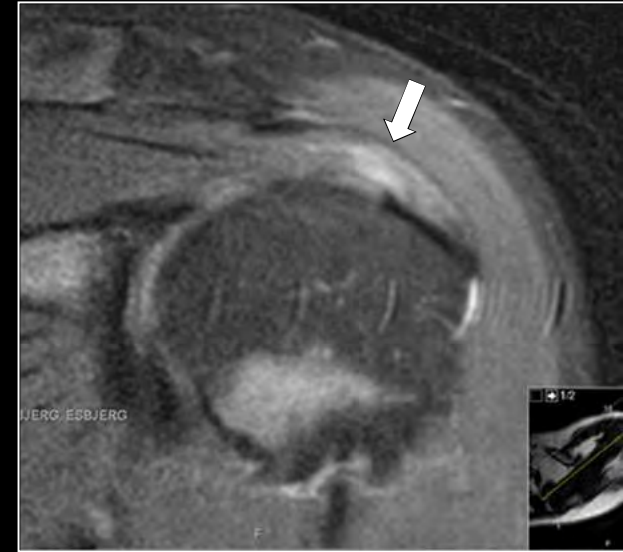
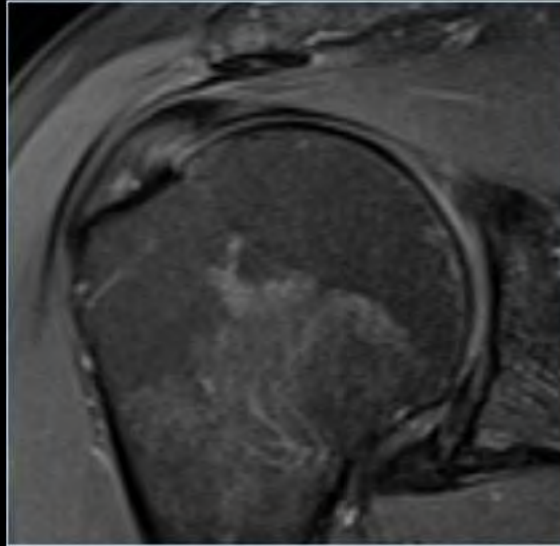
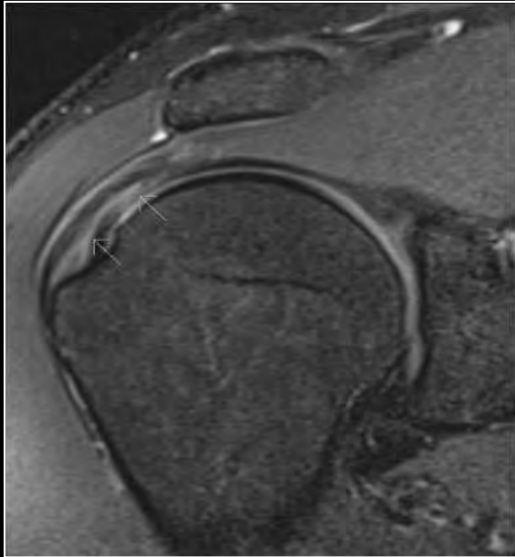
- RÉSZLEGES

- bursalis felszíni
- articularis felszíni
- intratendinosus

- ÁTHATOLÓ

- 1 ínnon belül : *az ín egy részét érintő*
- komplett : *egy teljes ín*
- masszív : *több ín*

RÉSZLEGES ROK RUPTURA

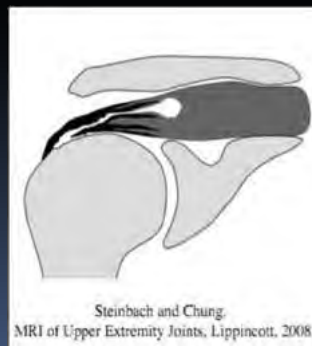
- Jelfokozódás az ín felszínén / egy részében (T2 és PD WI)
- Nincs / részleges ín retrakció (flap képződés)
- Ín egyenetlensége / elvékonyodása

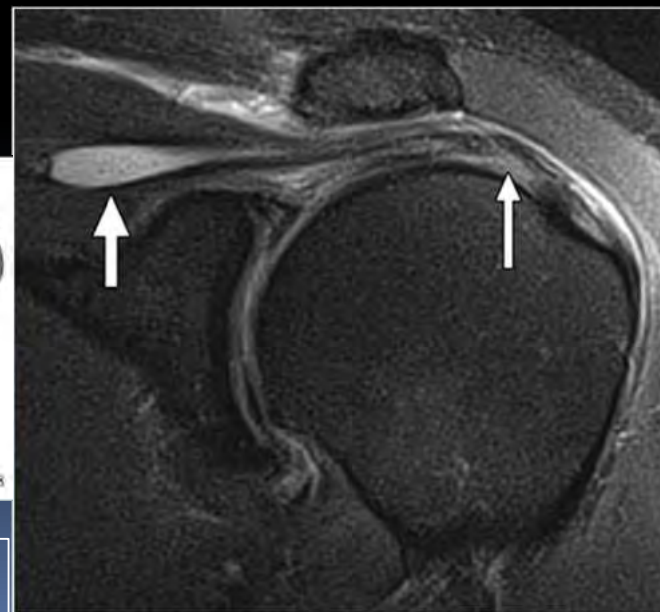
PASTA lézió

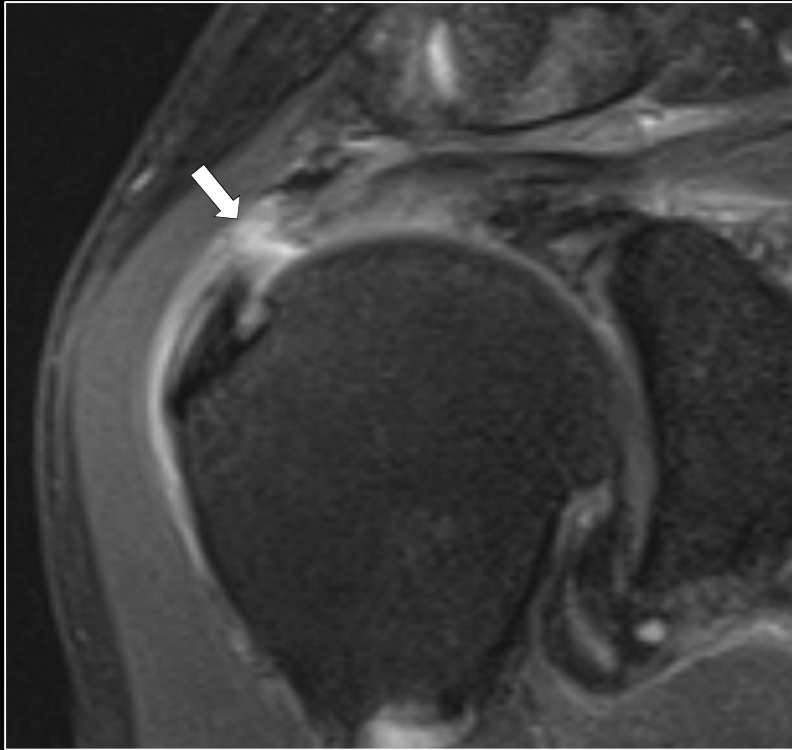
Rim rent ruptura

Intramuscularis cysta

ÁTHATOLÓ ROK RUPTURA

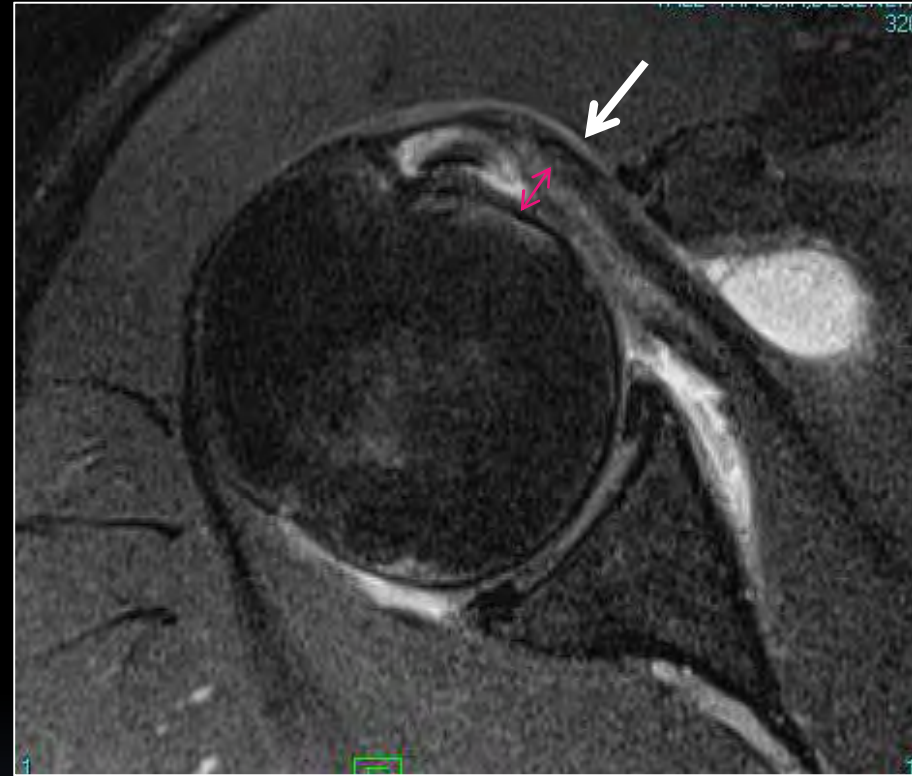
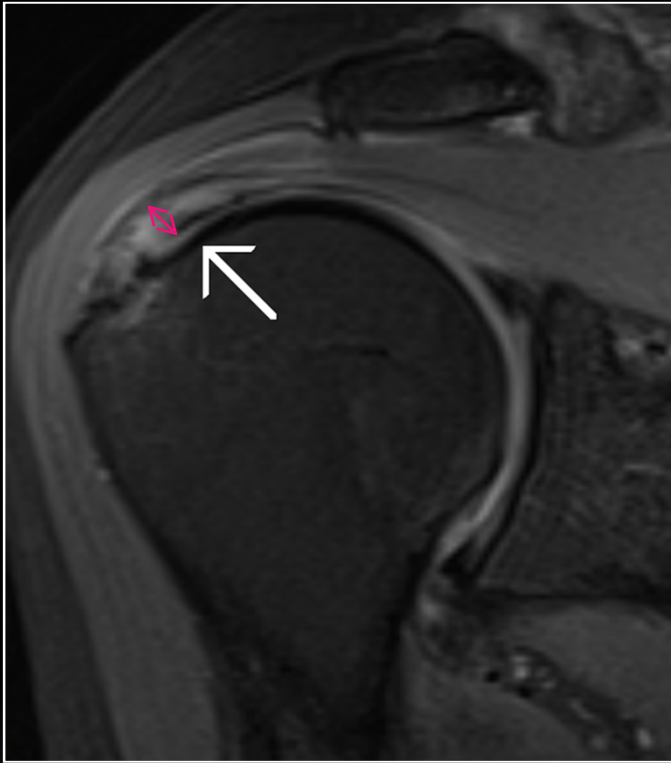

- Teljes ín defektus, folytonosság hiány
- Ín retrakció
- Folyadék / synovialis proliferáció a ruptura helyén
- +/- subacromialis v. subcoracoid bursában folyadék
- Izomatrófia/zsíros degeneráció (krónikus)

MIT KELL LEÍRNI EGY ROK SÉRÜLÉSRŐL?

- Van-e ruptura?
 - *Részleges /Teljes?*
 - *Mely ín/inak érintettek?*
- Mérete, kiterjedése (AP, medio-lateralis)
(*Részleges rupturánál a mélységi kiterjedés is!)*
- Ín retrakció mértéke
- Izomatrophia/zsíros beépülés mértéke
- Egyéb elváltozások GH ízületben,
coracoacromialis ívben

RÉSZLEGES ROK RUPTURA

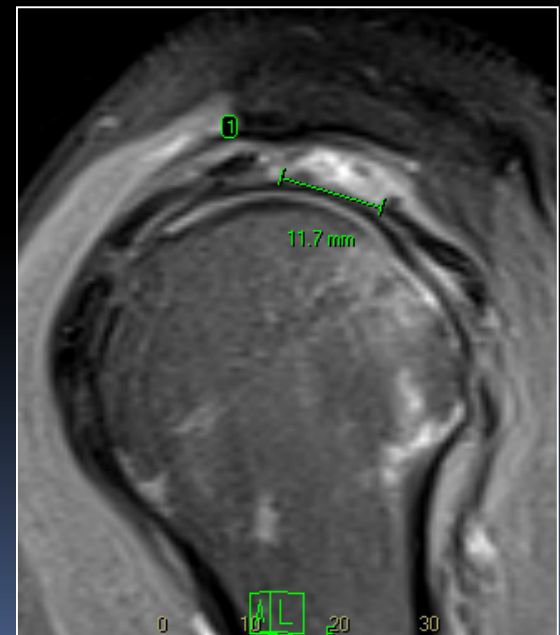
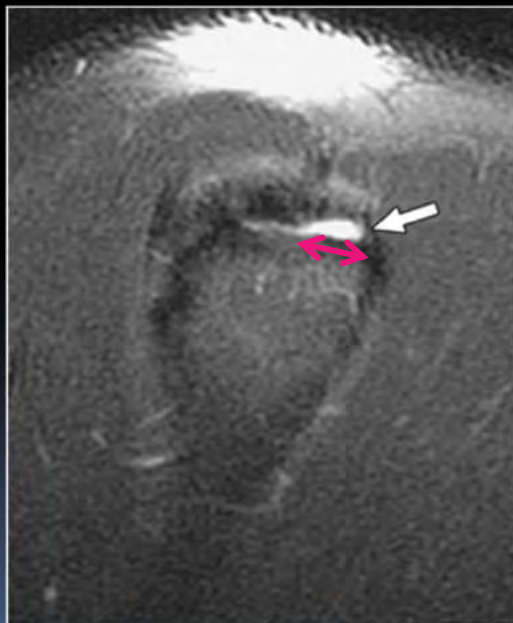
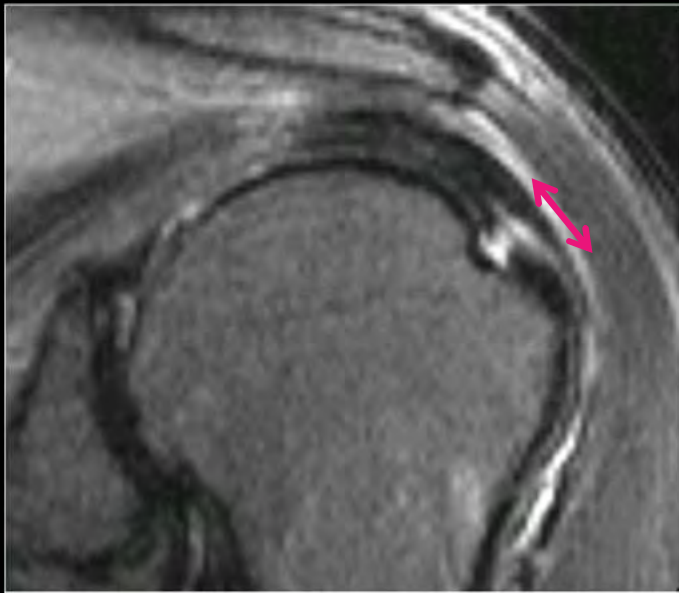
- **Ruptura mélysége / vastagsága:**
 - Grade I : felszínes (kb. 3mm >)
 - Grade II : mérsékelt (50%-t nem meghaladó)
 - Grade III : **ínvastagság 50%-t meghaladó**

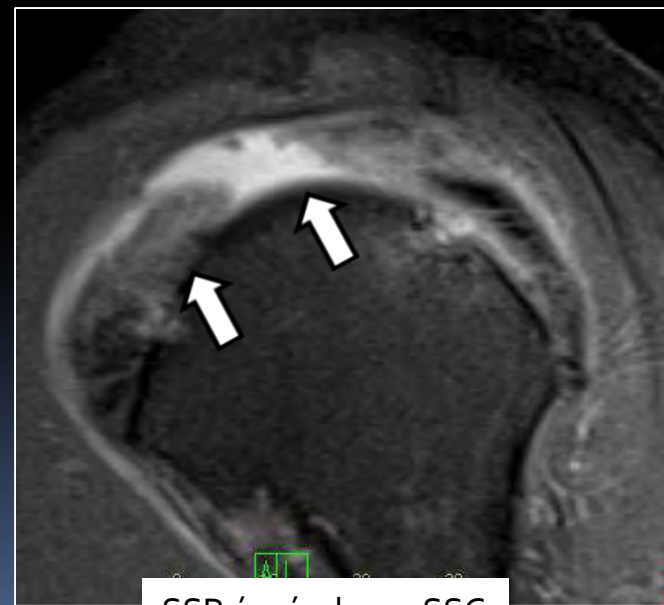
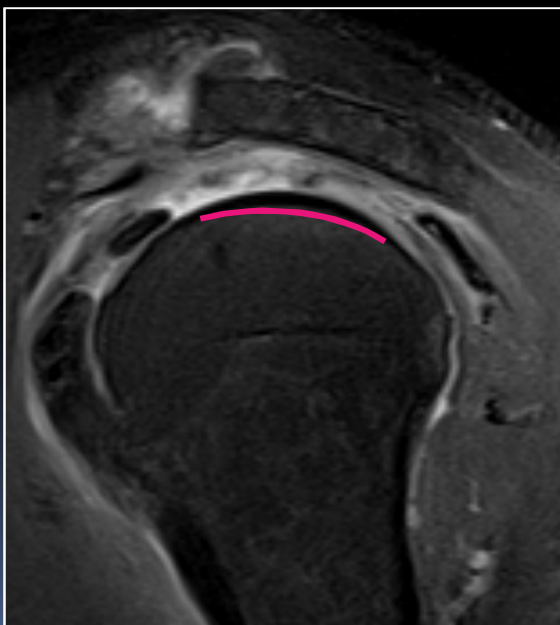
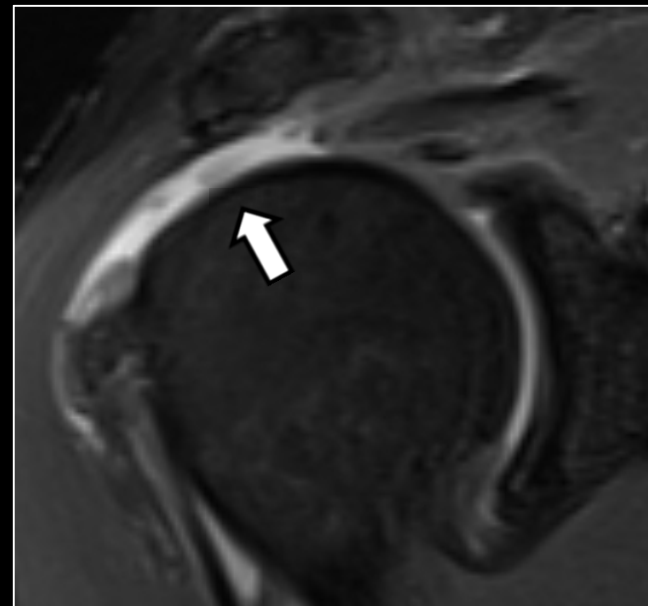
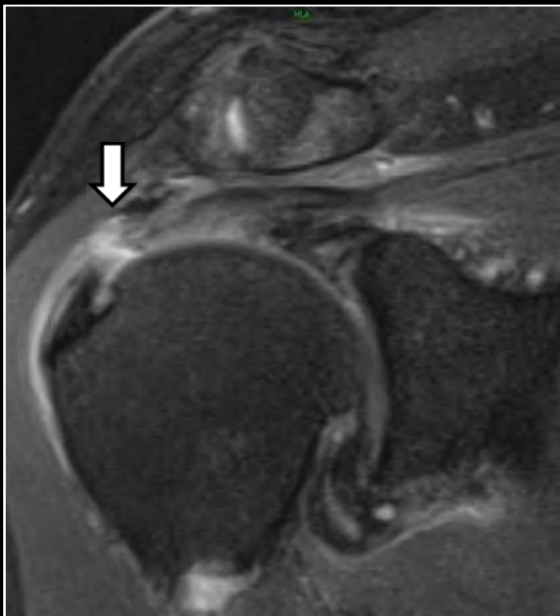
RUPTURA MÉRETE / KITERJEDÉSE

(Snyder klasszifikáció)

- I : **kisfokú:** 1 cm > áthatoló ruptura 1 ínban
- II : **mérsékelt :** 2 cm > 1 ínban belül, retrakció nincs
- III: **komplett :** 1 ín komplett rupturája (3 cm >),
- IV : **masszív:** 2 vagy több ínat érintő ruptura

MINDIG 2 SÍKBAN ÉRTÉKELNI !!

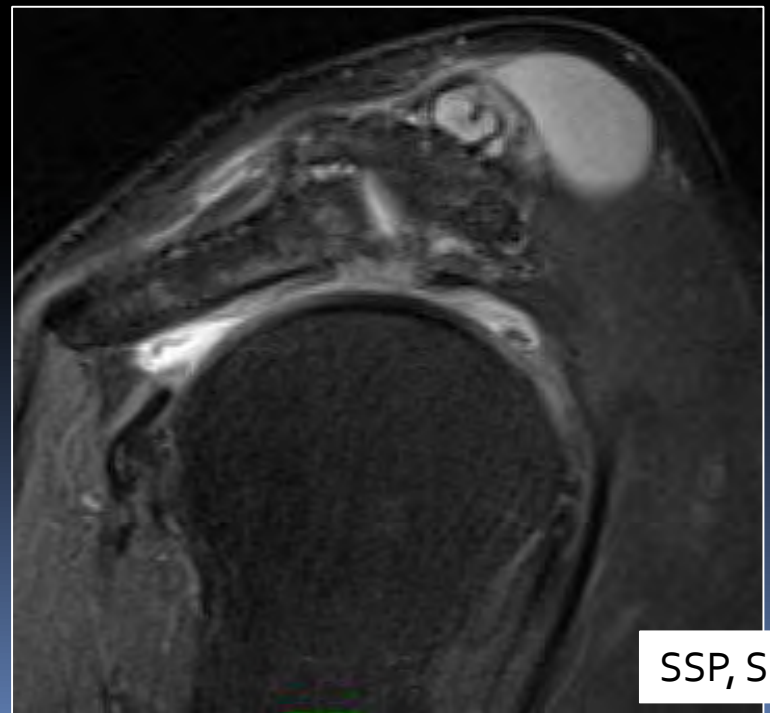
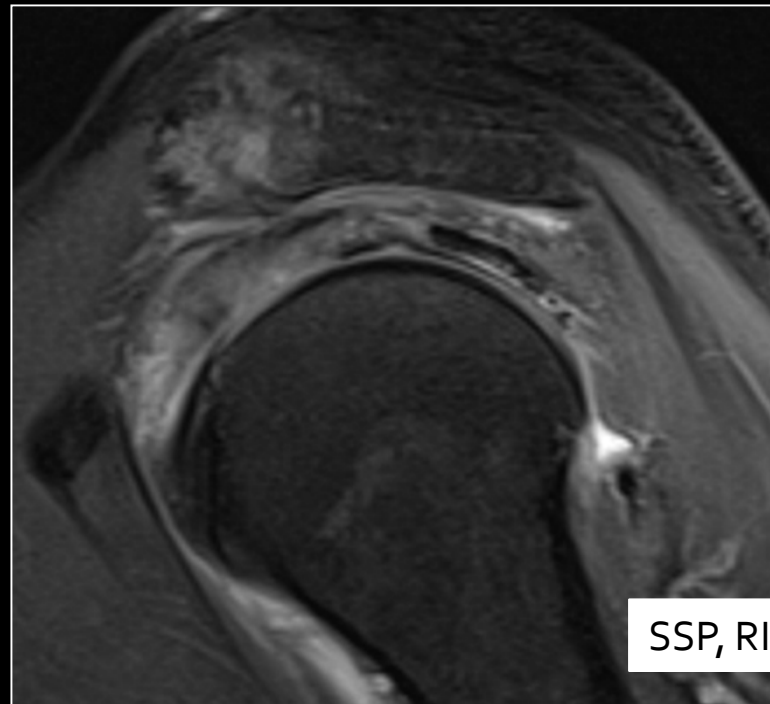
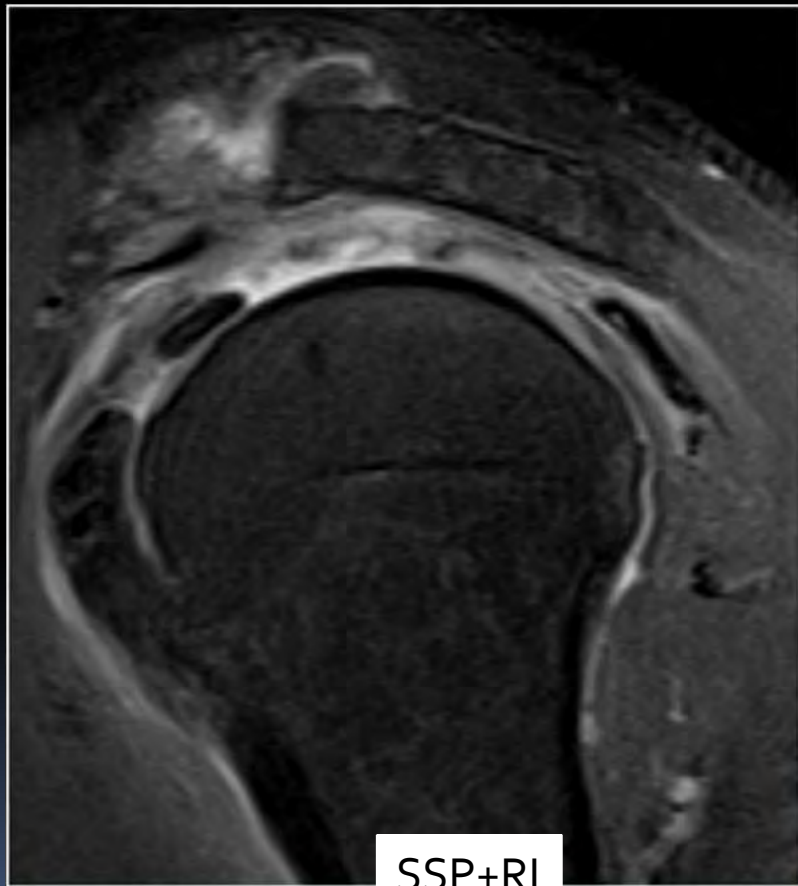

SSP és részleges SSC

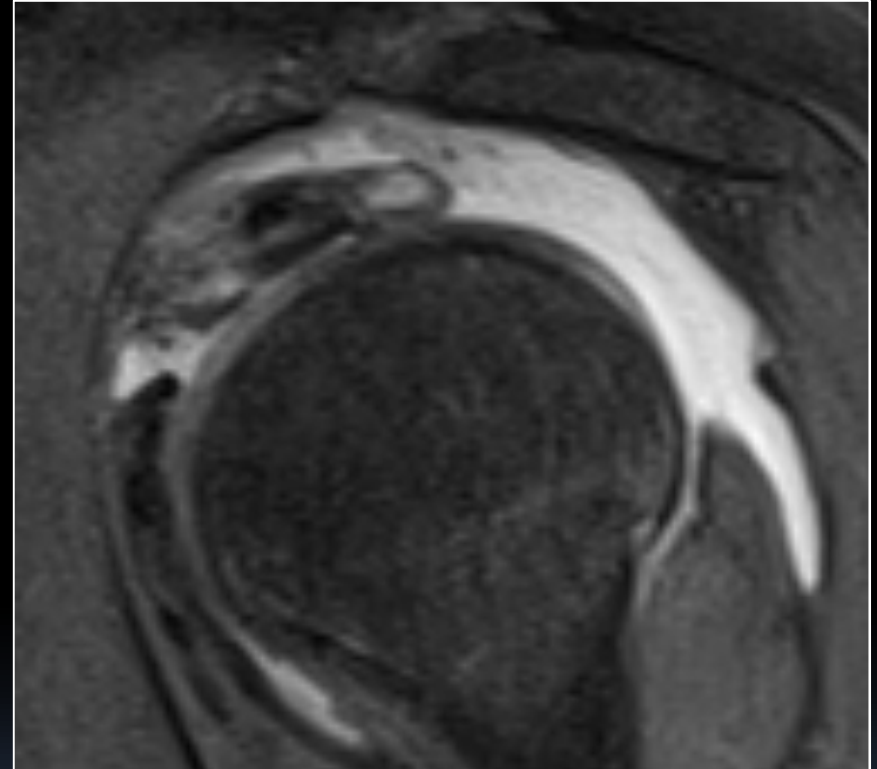
III

IV

MASSZÍV ROK szakadás (IV. st.)

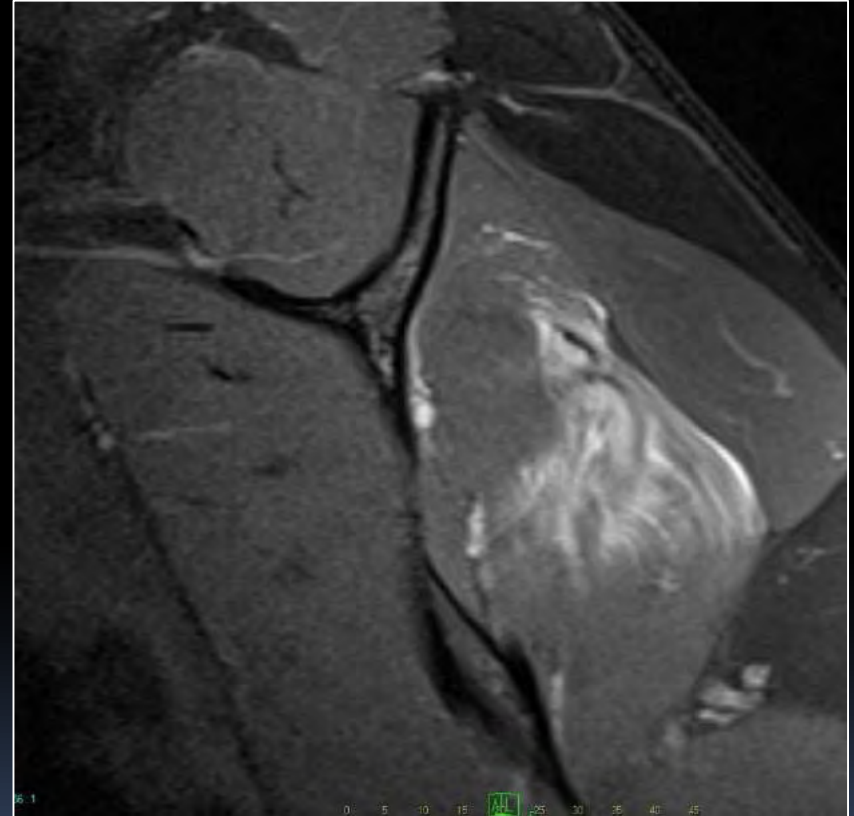
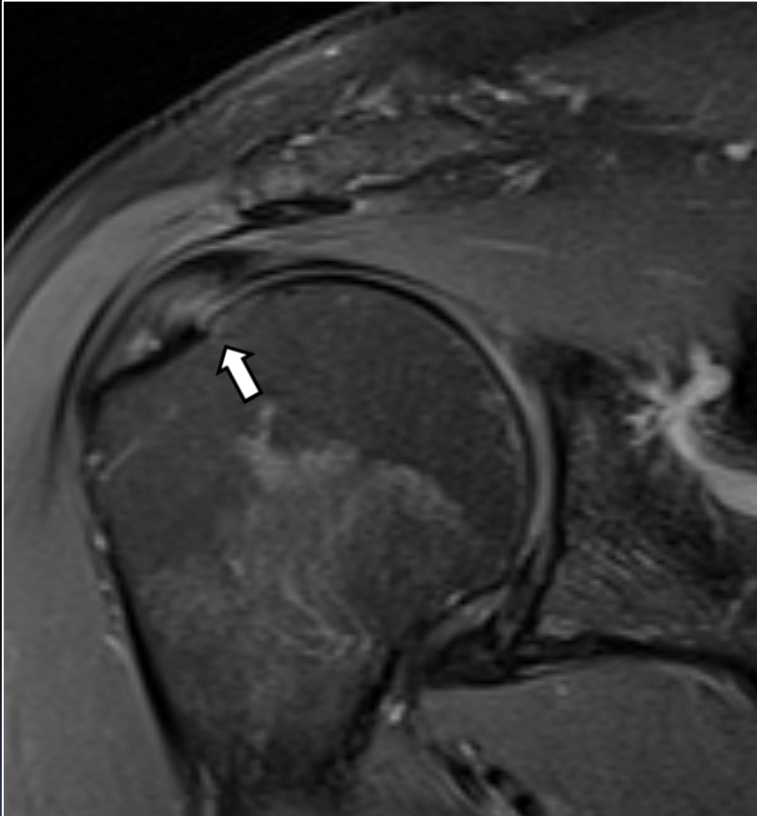

INFRASPINATUS RUPTURA

- SSP szakadások 30-40%-a érinti az ISP-t
 - Rosszabb postoperatív prognózis

INFRASPINATUS MYOTENDINOSUS RUPTURA

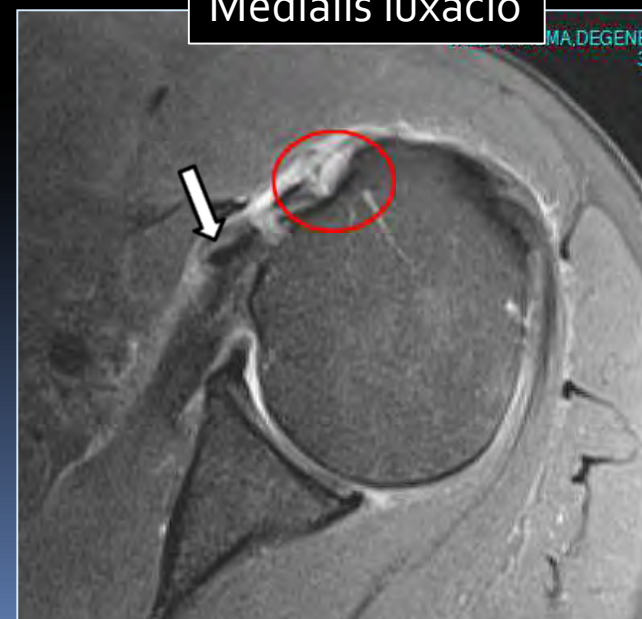
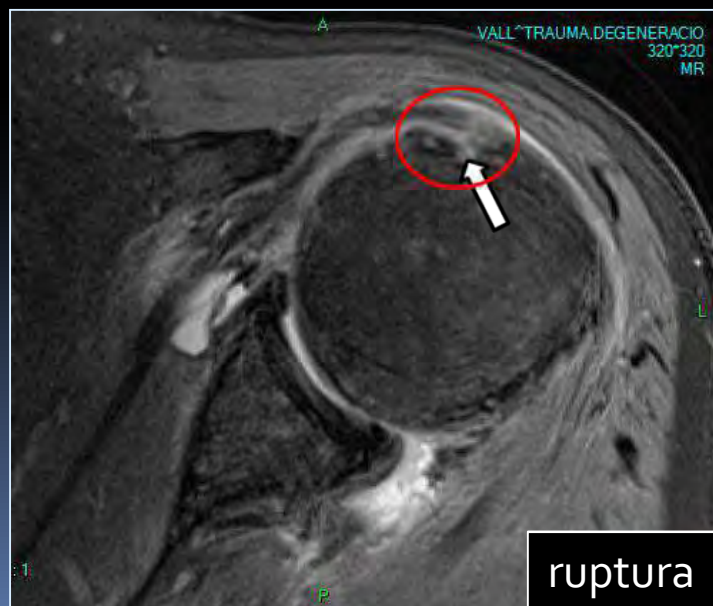
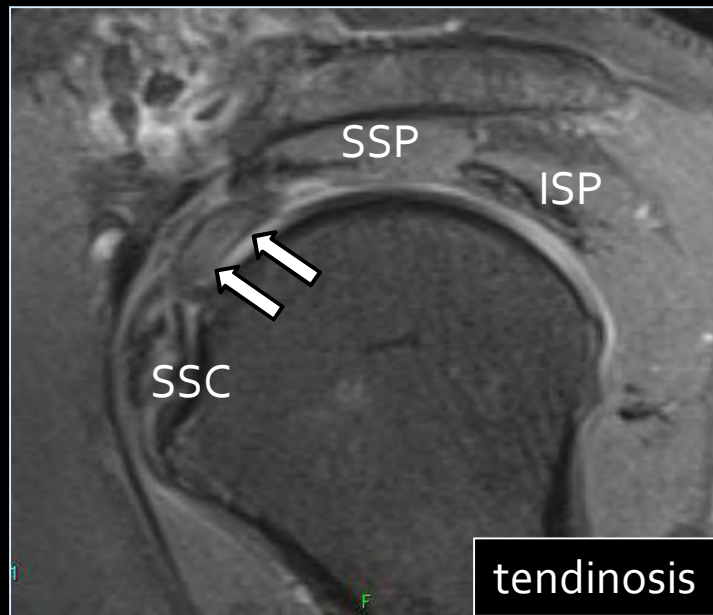

SUBSCAPULARIS RUPTURA

- ACUT TRAUMA, ANTEROINFERIOR LUXÁCIÓ 40 év <
- Impingement (subcoracoid)
- +/- SSP és rotator interval sérülés
- + LHBT sérülések (diszlokáció, tendinosis, ruptura)

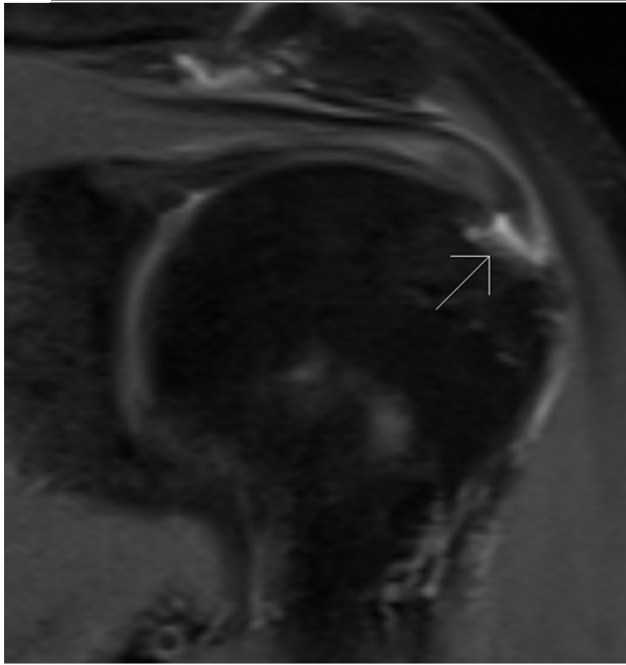
BICEPS HOSSZÚ FEJ ÍN LAESIÓK

MIT KELL LEÍRNI EGY ROK SÉRÜLÉSRŐL?

- Van-e ruptura?
 - *Részleges /Teljes?*
 - *Mely ín/inak érintettek?*
- Mérete, kiterjedése (AP, medio-lateralis)
 - *Részleges ruptura: mélység*
- Ín retrakció mértéke
- Izomatrophia/zsíros beépülés mértéke
- Egyéb elváltozások GH ízületben, coracoacromialis ívben

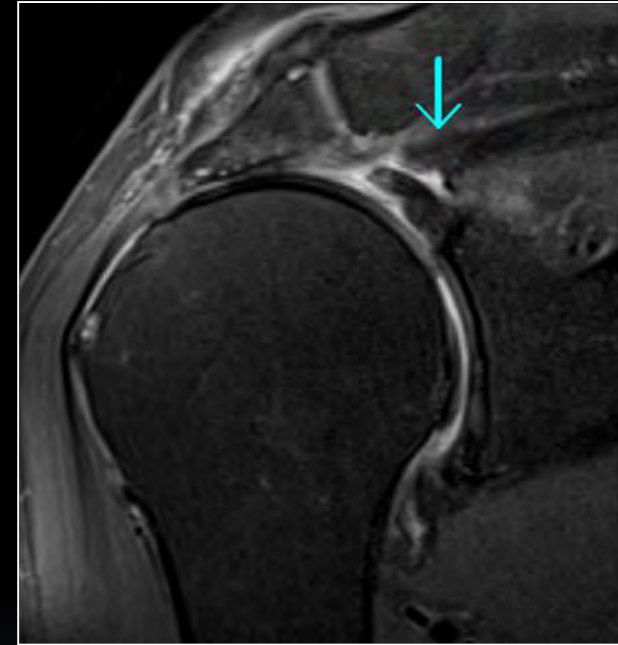
ÍN RETRAKCIÓ

Grade I

Grade II

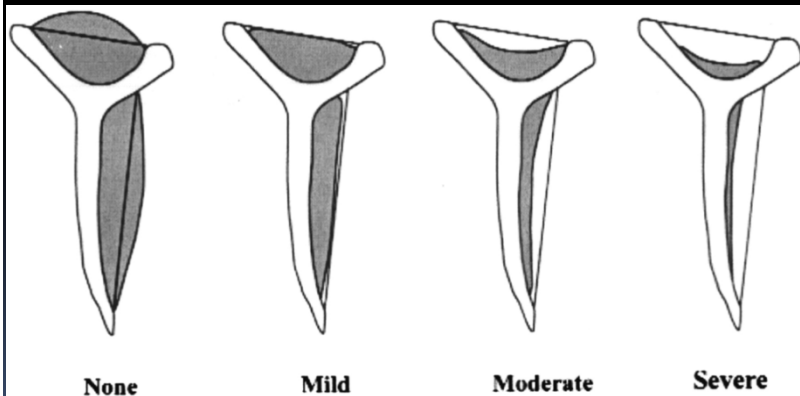
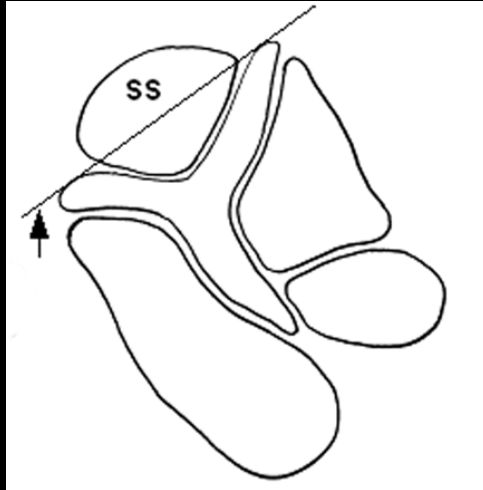

Grade III

CORONALIS SÍKBAN !!

IZOM ATROPHIA / ZSÍROS BEÉPÜLÉS

„Tangent sign”

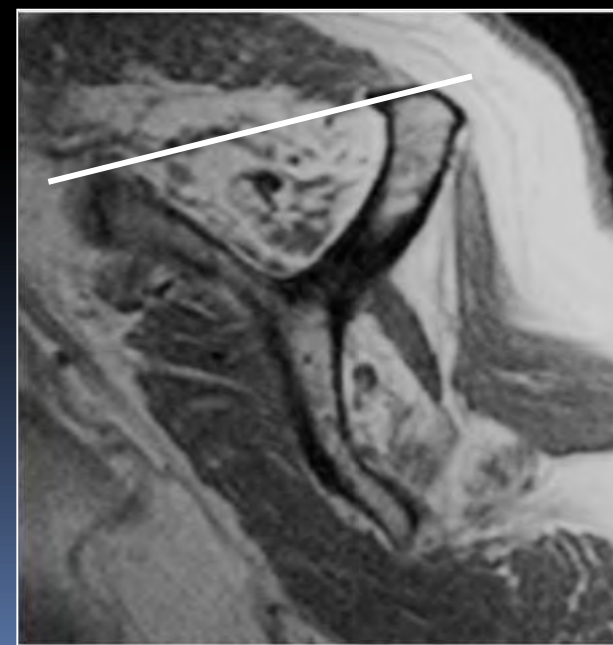
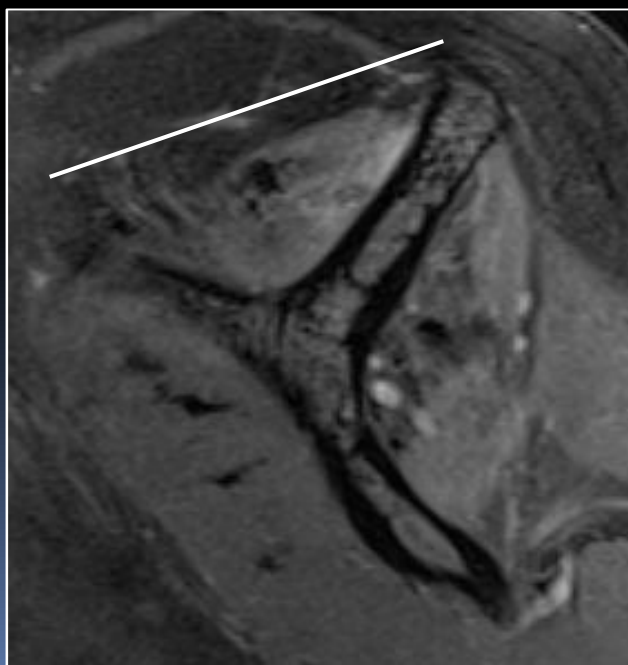
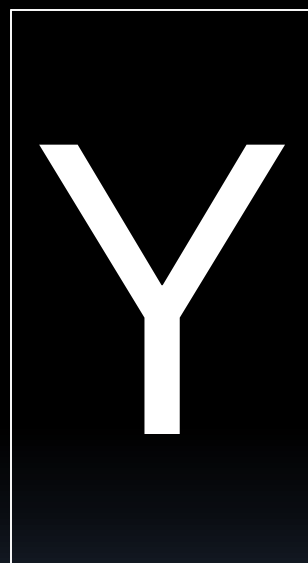
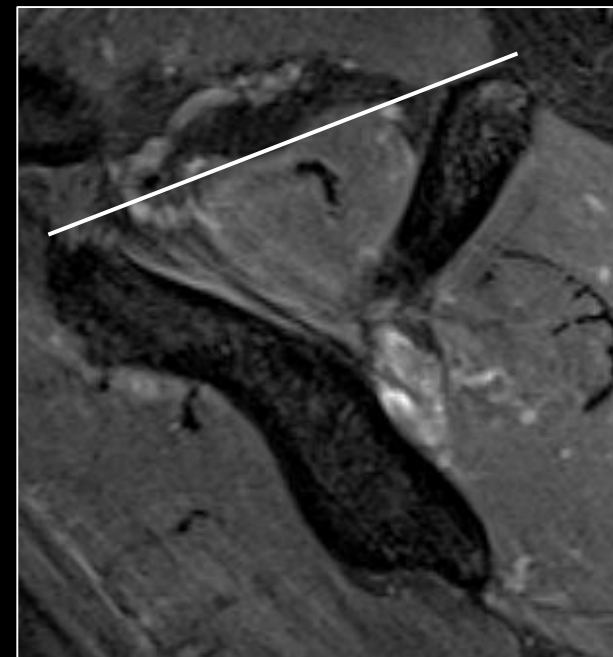
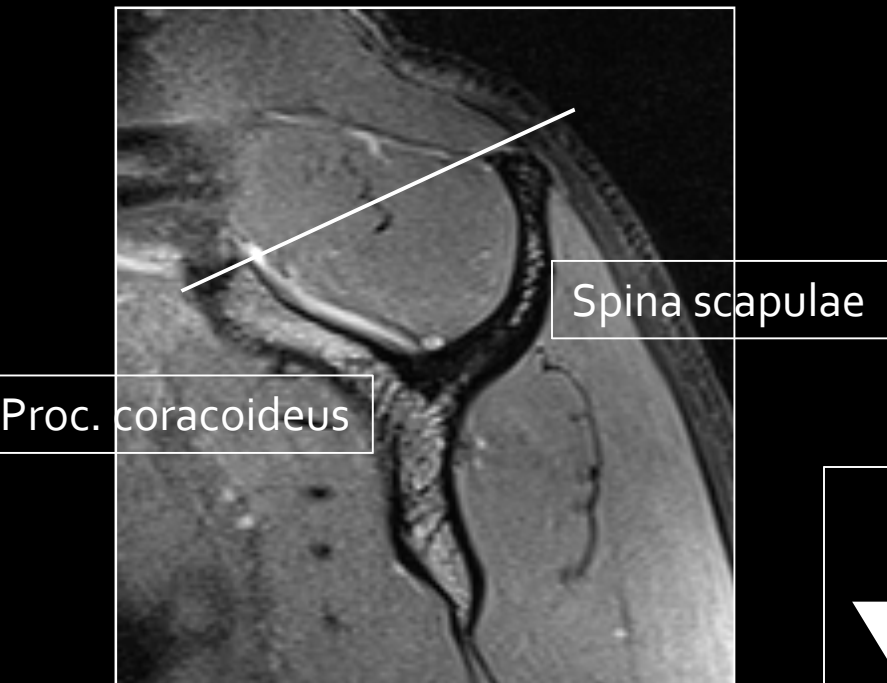

SAGITTALIS SÍKBAN !!

Goutallier besorolás

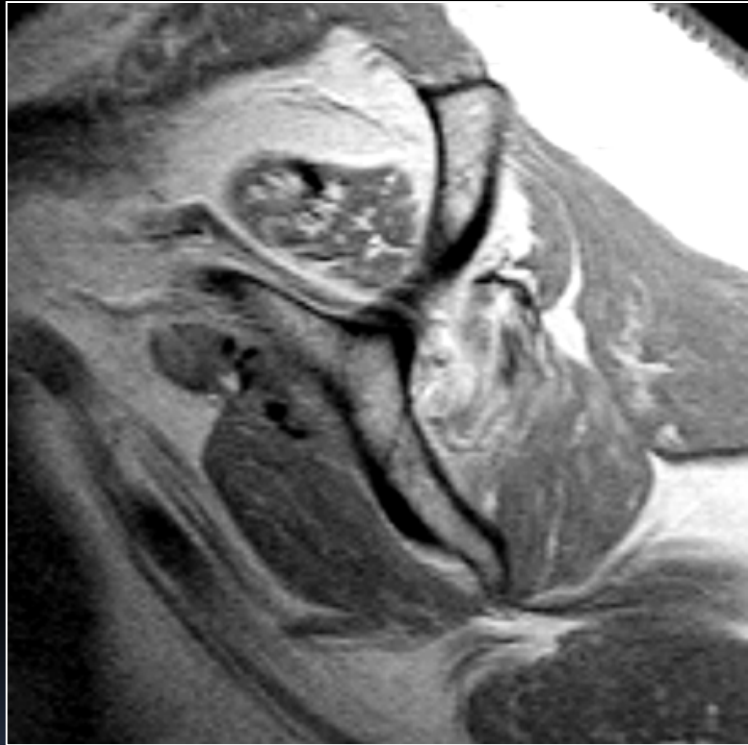
- 0 st.: ép izom
- 1 st. : néhány zsíros sáv
- 2 st. : zsír < izom
- 3 st. : zsír = izom
- 4 st : zsír > izom

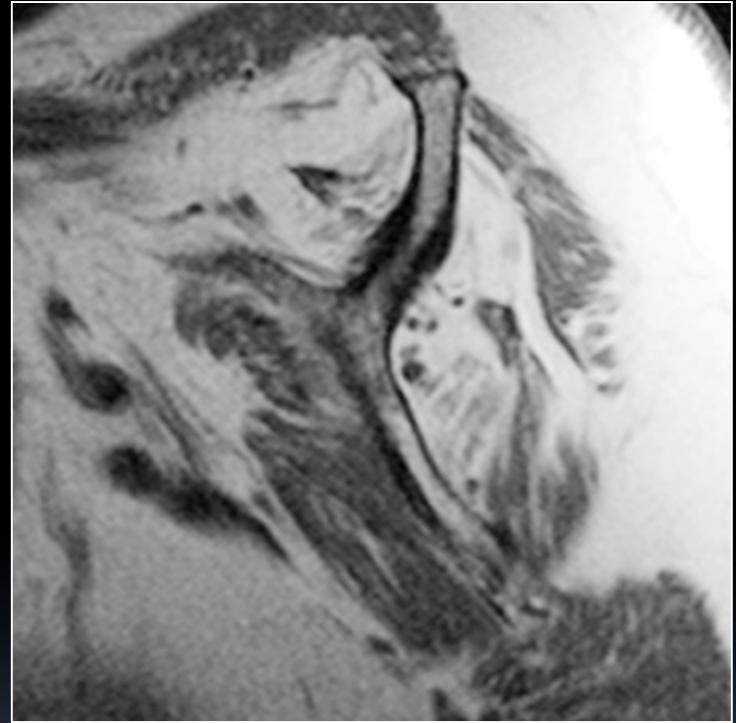

ROK IZOMZAT ZSIROS INFILTRÁCIÓ

Goutallier stádium

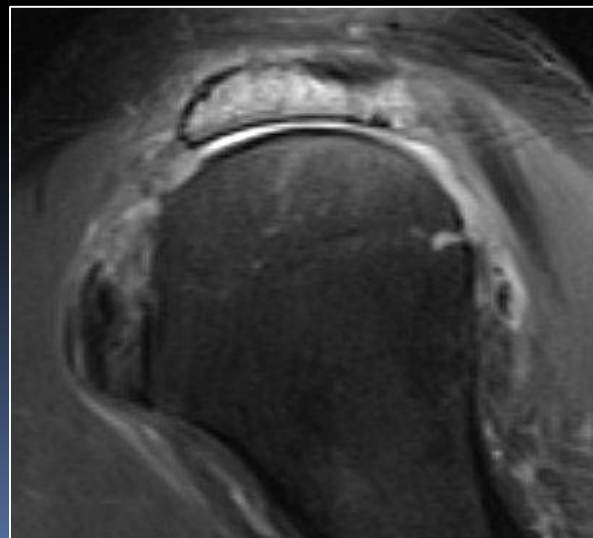
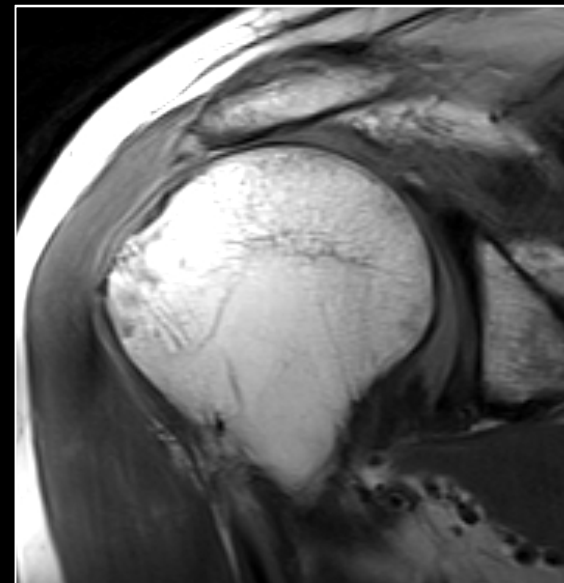
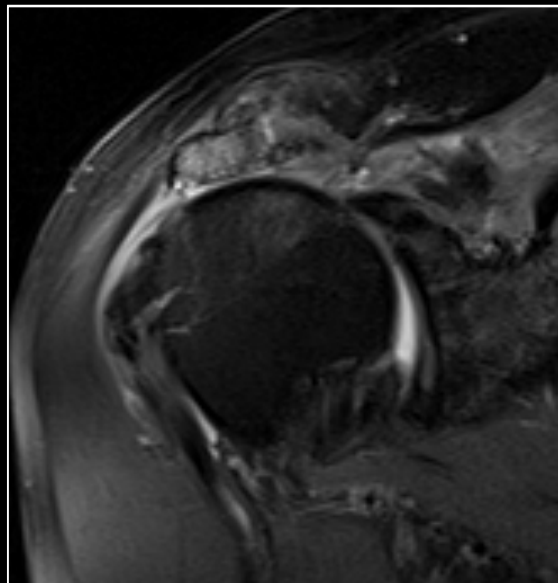

SSP 1. st./ ISP 3.st.

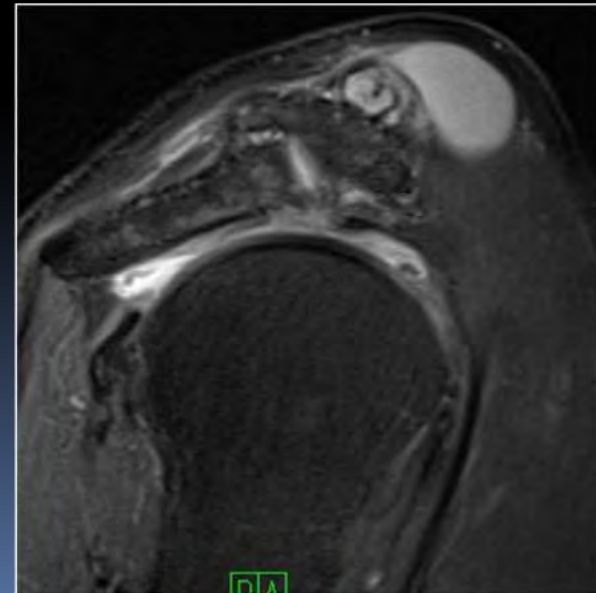
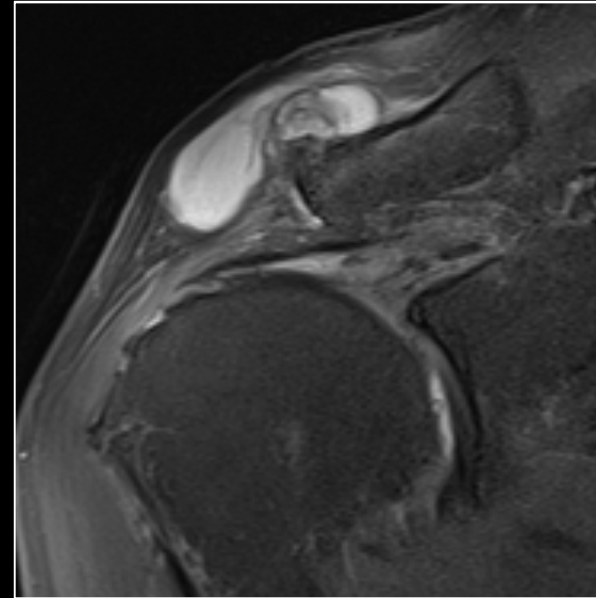
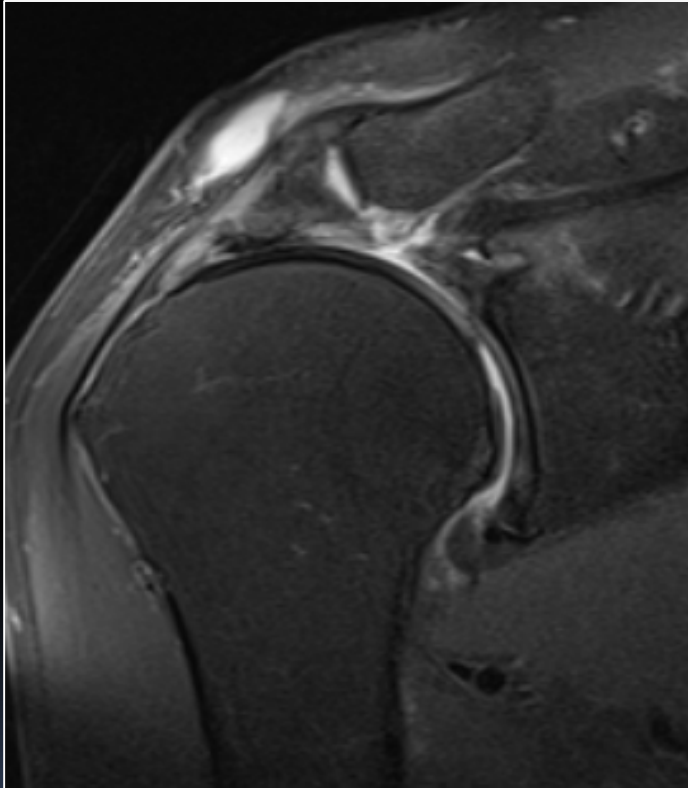

SSP, ISP 4. stádium

ROK ARTHROPATHIA

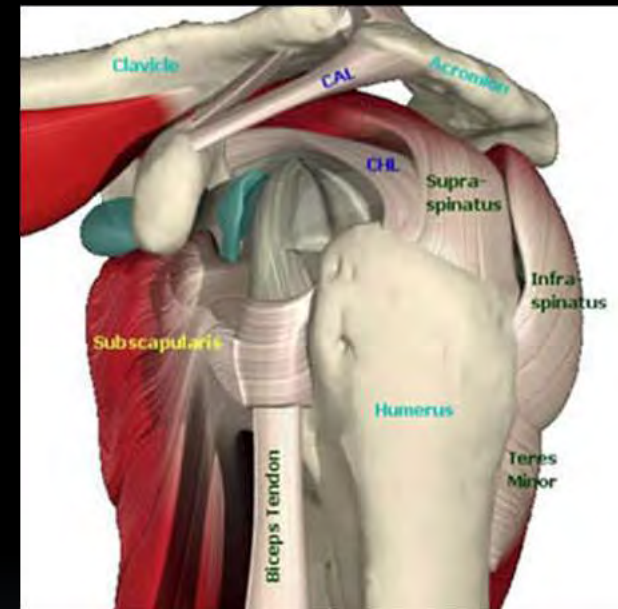
ROK ARTHROPATHIA ÉS „GEJZÍR” JELENSÉG

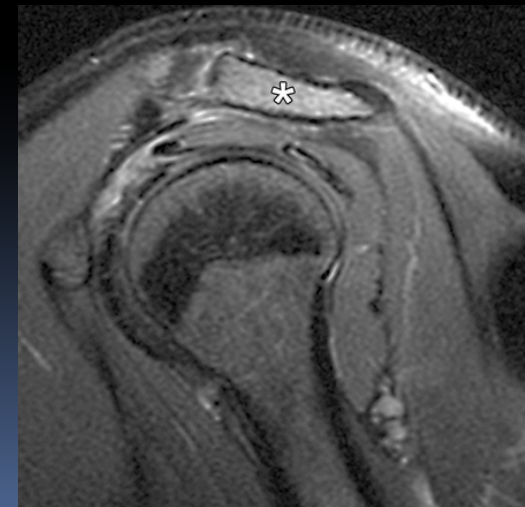
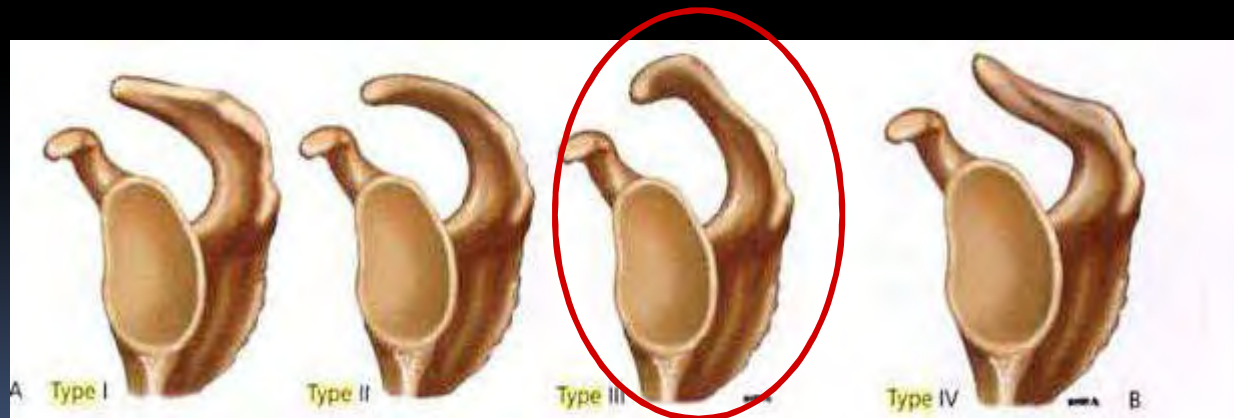
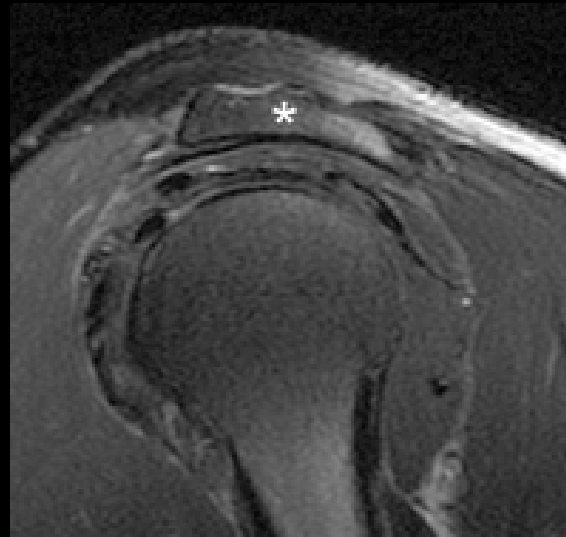
CORACOACROMIALIS ÍV ÉS IMPINGEMENT

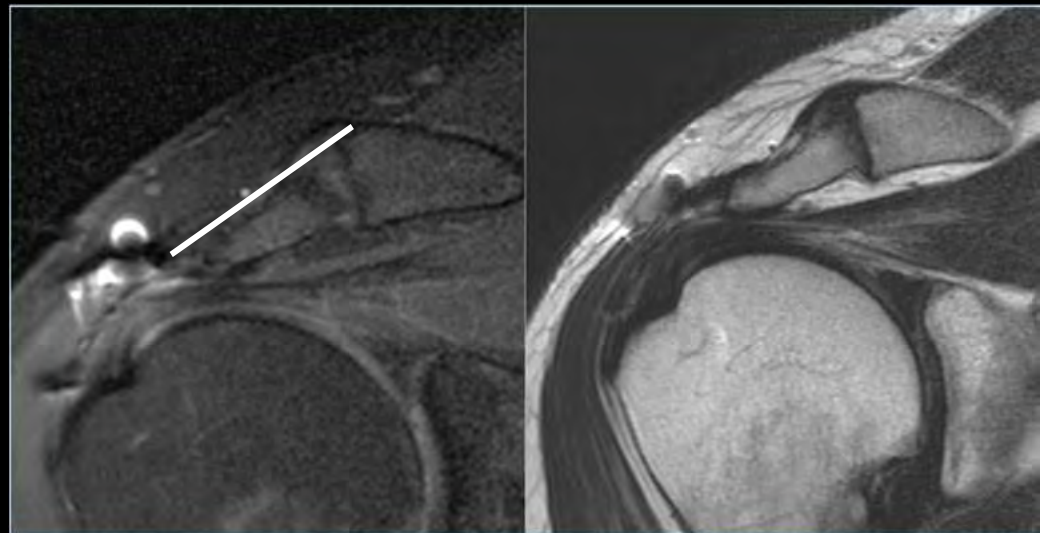
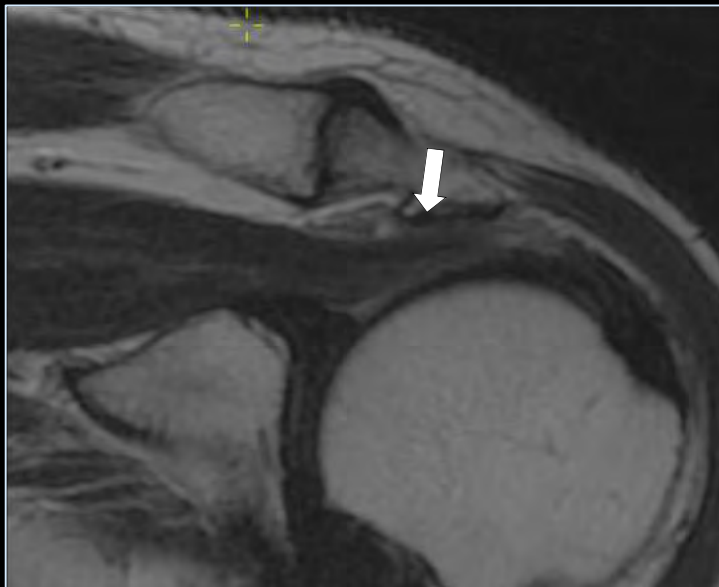
(PRIMER EXTRINSIC IMPINGEMENT)

- Acromion morfológiai eltérései
- Os acromiale
- AC izületi arthrosis
- (Kalcifikációk)
- Lig. coracoacromiale hypertrophia
- SSP hypertrophia
- Tuberculum maius eltérései (*fractura, hypertrophia*)

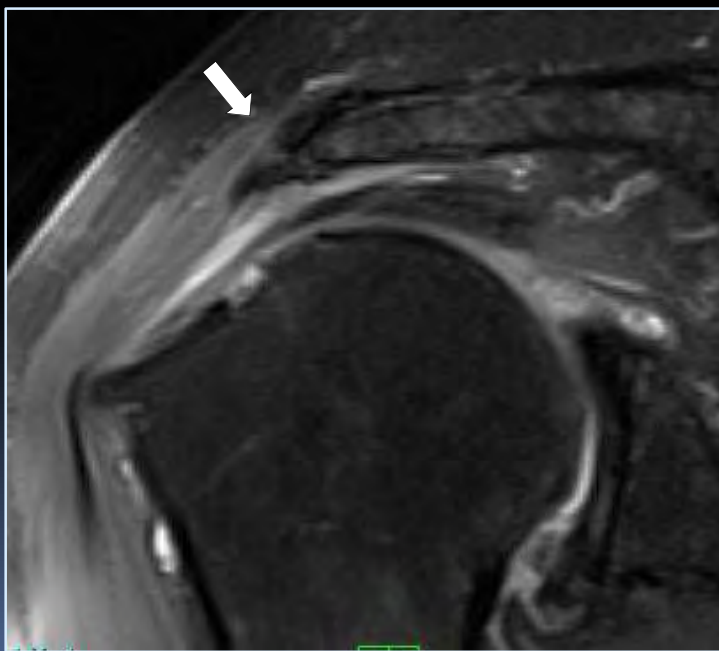

ACROMION MORFOLÓGIA

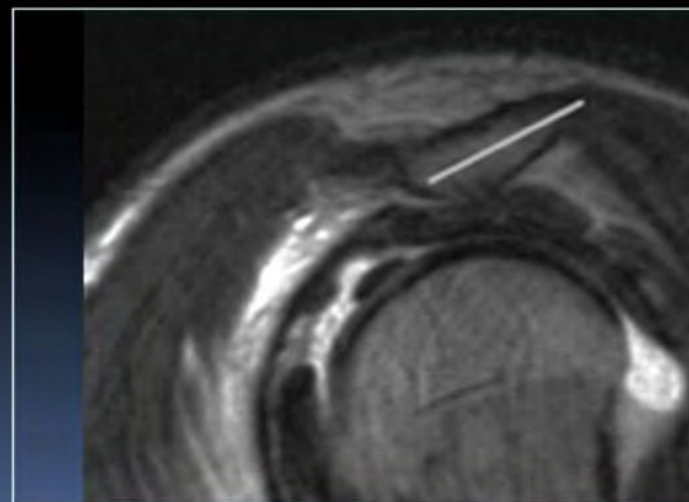

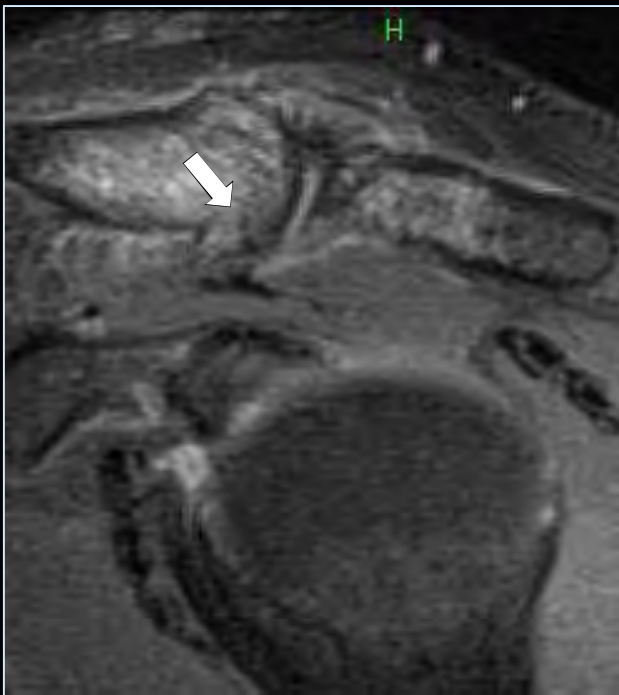
Lateral felé lejtő acromion

Subacromialis osteophyta

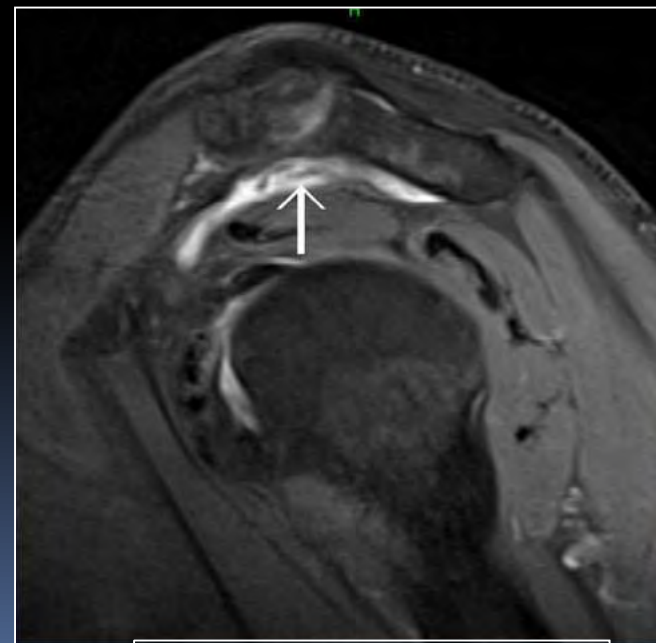
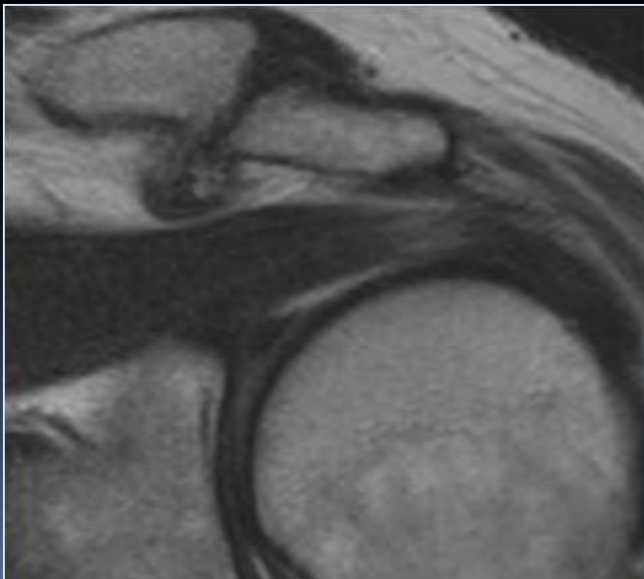
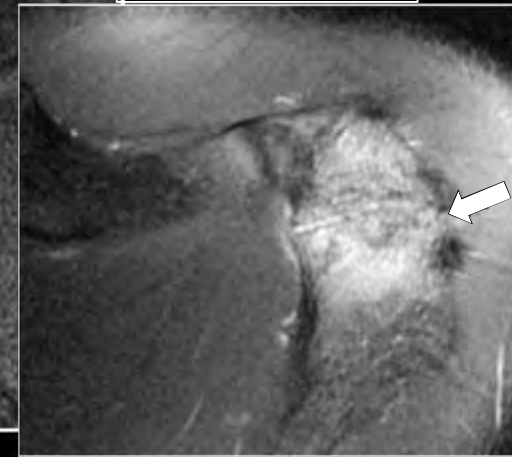
Anterior slope

AC izületi arthrosis

Os acromiale

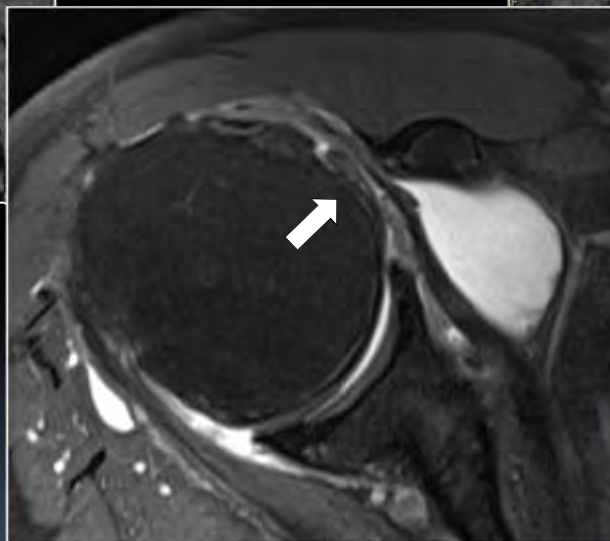
Subacromialis bursitis

SUBCORACOID IMPINGEMENT

Subscapularis ín kompressziója a proc. coracoideus és humerus között

Tendinosis

Részleges ruptura

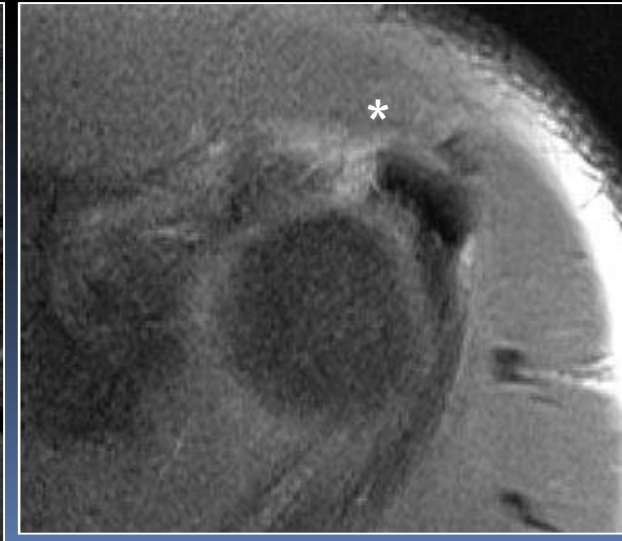
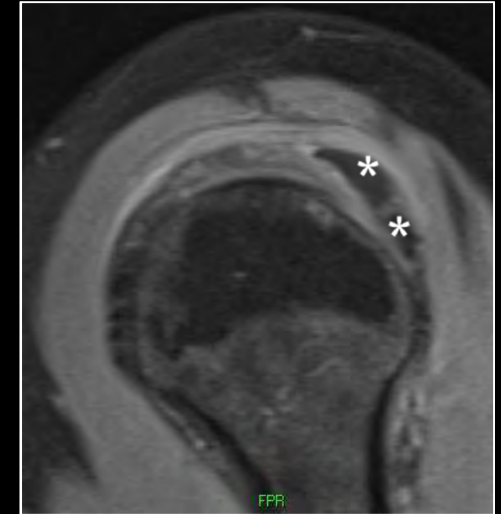
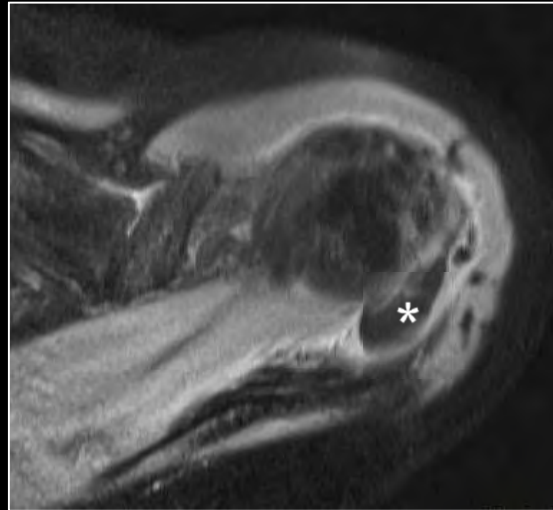

Teljes ruptura

- Coracohumeralis intervallum átmérő 6 mm > impingement valószínű

KALCIFIKÁLT PERI/TENDINITIS

(HADD betegség)

VÁLLÍZÜLET - INSTABILITÁS

■ Komplex sérülés

- Ízületi tok, GH ligamentumok
- Labrum
- Csont (processus glenoidalis, humerusfej/nyak)
- Ízfelszíni porc
- ROK
- Coracoacromialis ív

Inferior GHL !!

VÁLLÍZÜLET - INSTABILITÁS

■ Traumás

- Egyirányú (95% anterior-inferior)
- Traumás luxáció az anamnézisben

■ Nem traumás

- Multidirekcionális
- Minimális/mérsékelt erőbehatás
- Veszélyeztetett „rendellenességek” a háttérben
 - *Glenoid dysplasia, ízületi tok lazasága, labrum és GHL részleges hiánya*

■ Mikroinstabilitás

- Egyirányú
- Microtrauma/ túleröltetés (overuse)
- Sportolók

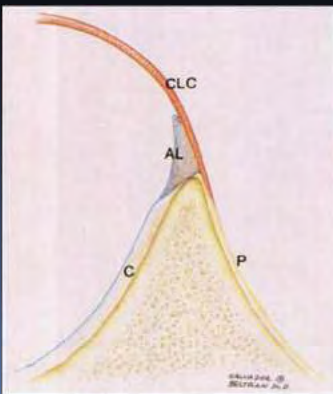
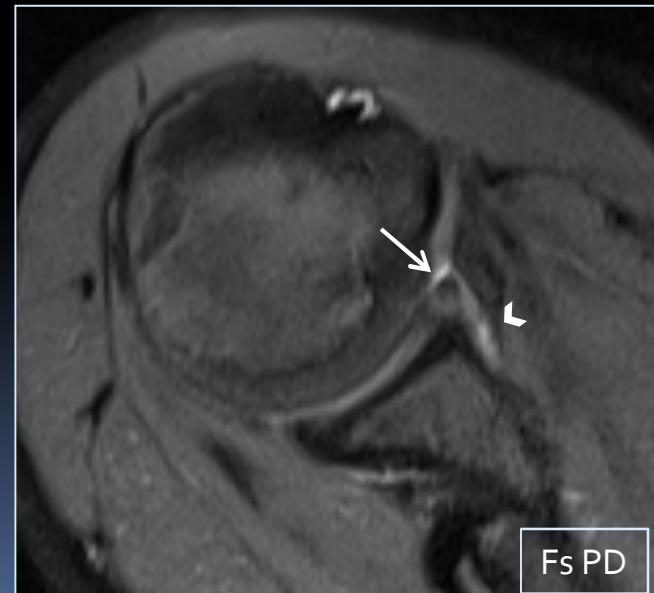
KÉPALKOTÓ DIAGNOSZTIKA

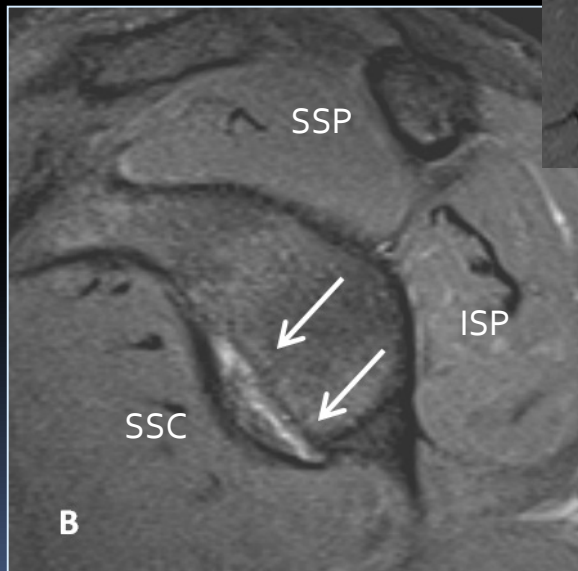
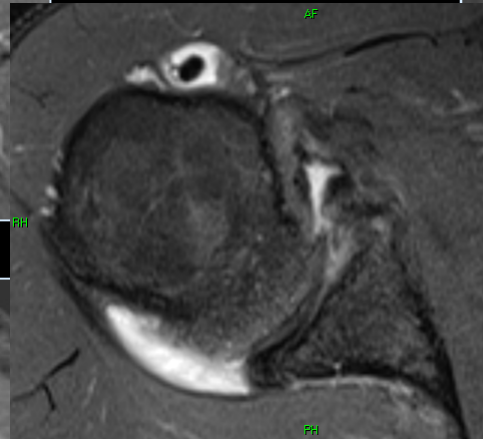
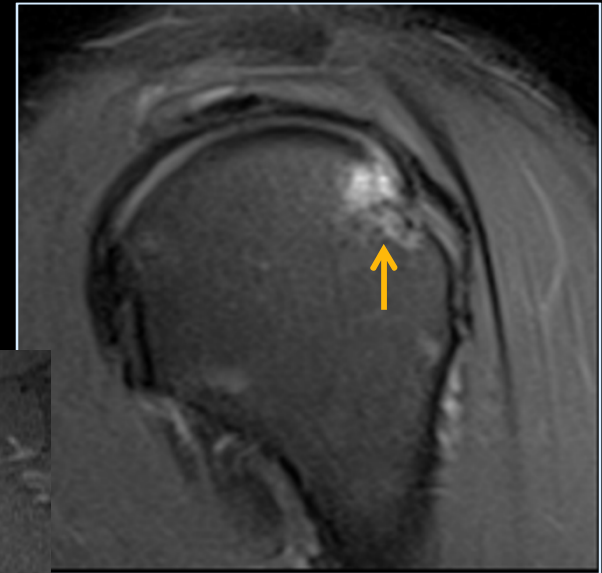
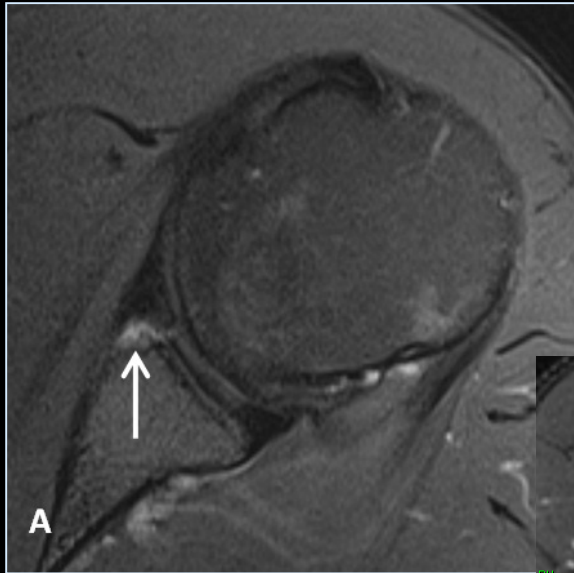
- RTG, CT
- (UH)

ANTEROINFERIOR INSTABILITÁS

- BANKART laesio
 - Anteroinferior labrum
 - +/- glenoid perem avulzió
- HILL-SACHS laesio
- Bankart variánsok (ALPSA, GLAD, Perthes)
- Anterior/anterosuperior labrum léziók (SLAP)
- Glenohumeralis ligamentumok sérülései

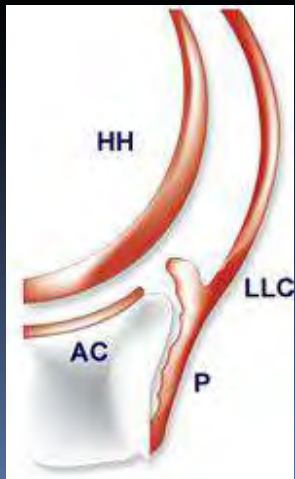
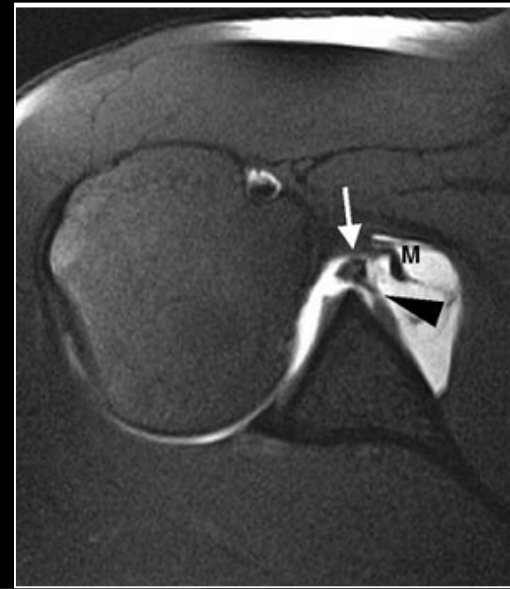

Ccontos Bankart laesio

Hill-Sachs laesio

PERTHES LAESIO

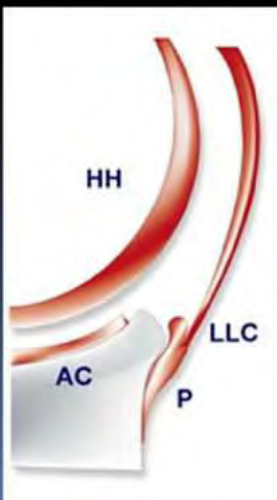
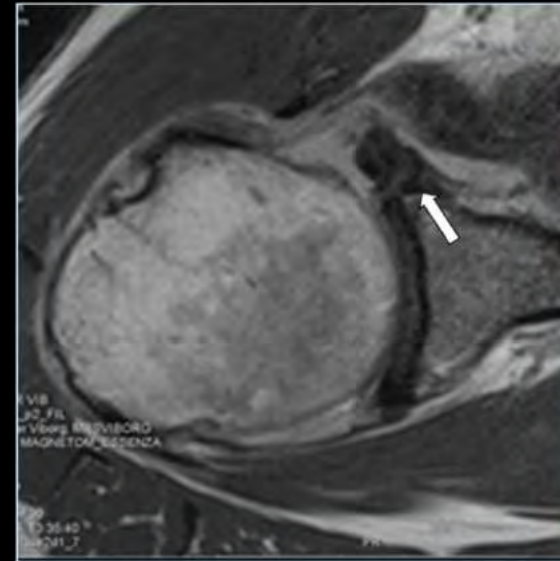
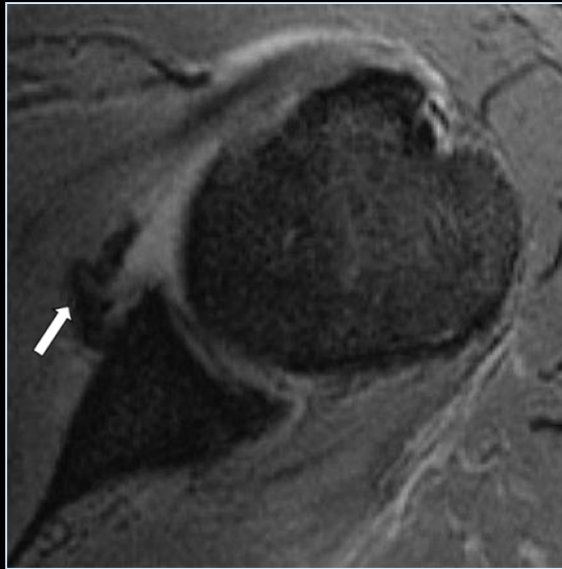

radiologyteacher.com

Woertler, Eur Radiol 2006

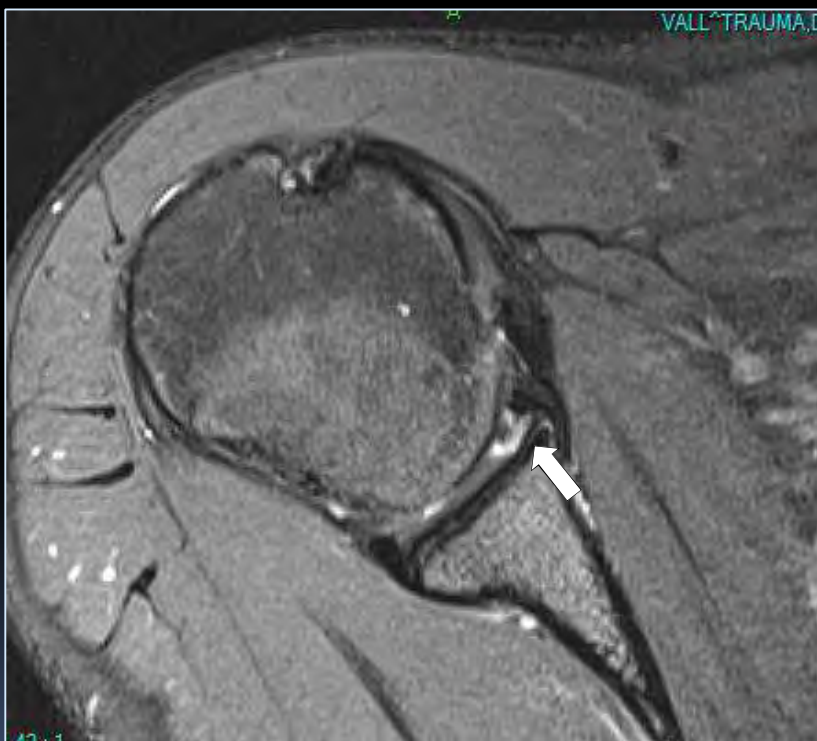
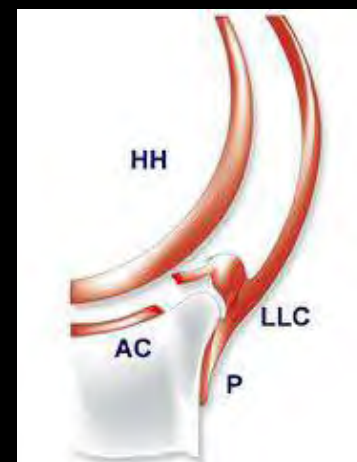
ALPSA LAESIO

(Anterior Labroligamentous Periosteal Sleeve Avulsion)

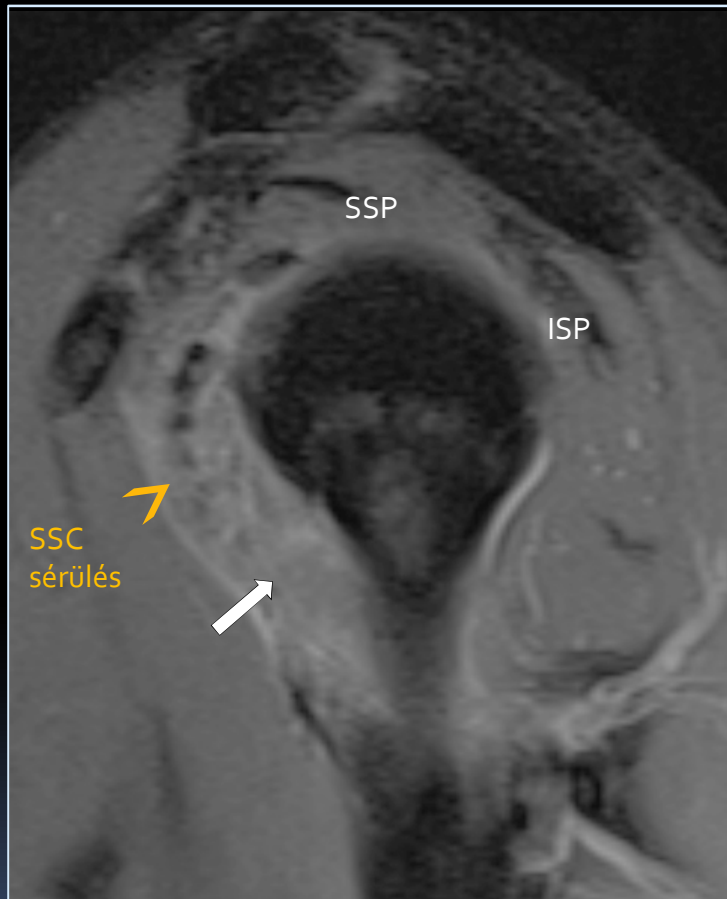
GLAD LAESIO

Glenoid Labral Articular Disruption

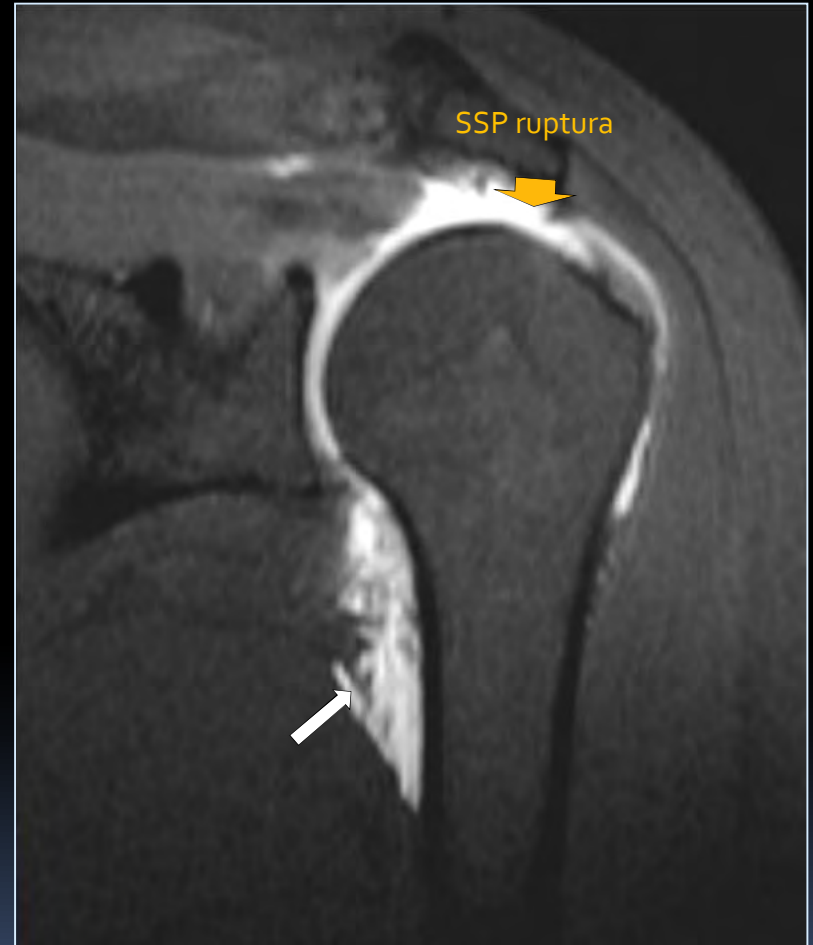
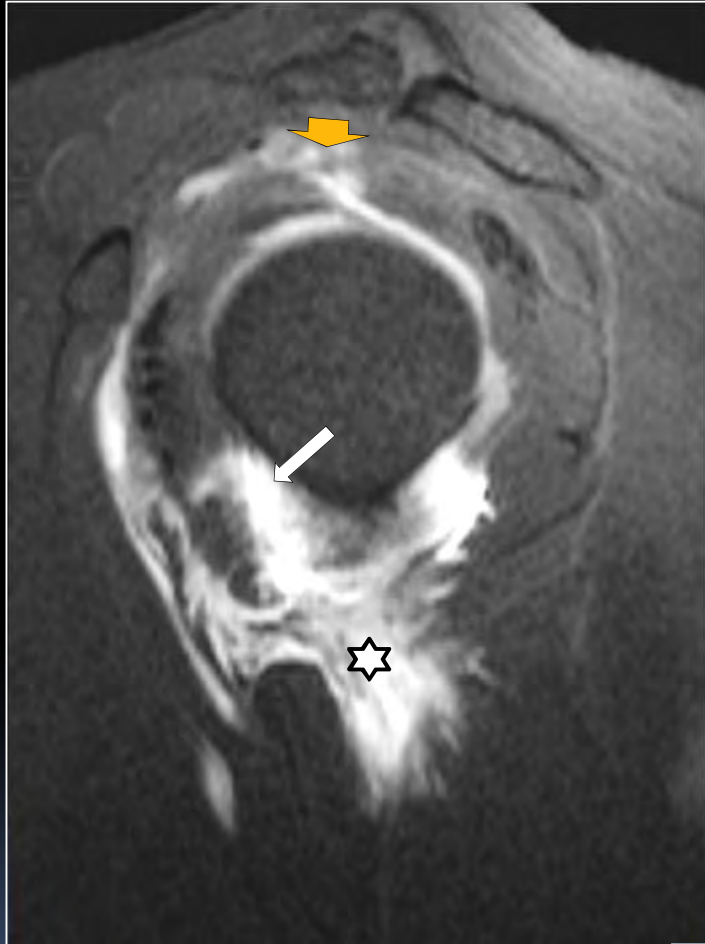

IGHL SÉRÜLÉS - HAGL LAESIO

Humeral Avulsion of the Glenohumeral Ligament

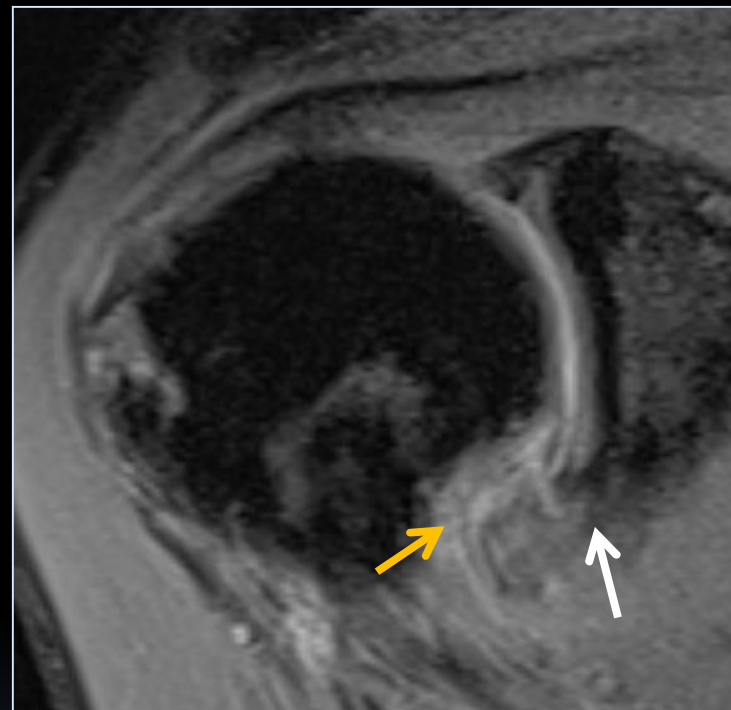
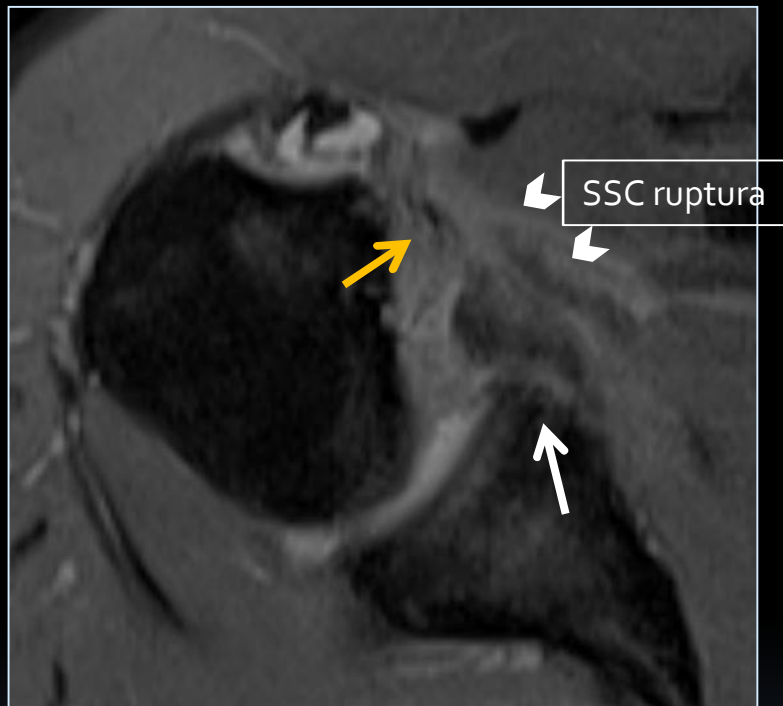

IGHL SÉRÜLÉS - HAGL LAESIO

MR-arthrographia

„FLOATING” AIGHL LAESIO

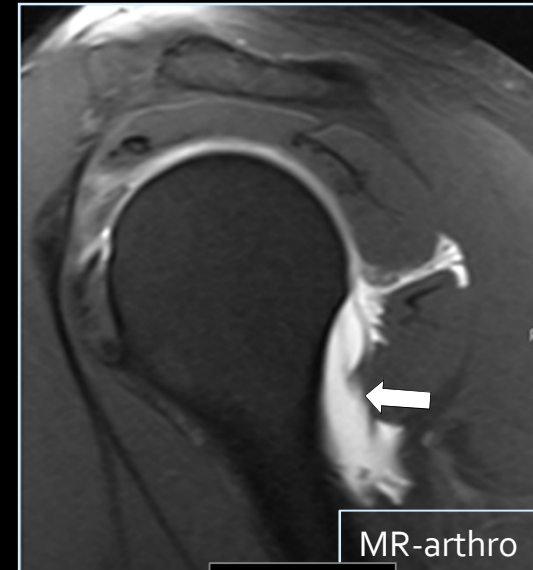
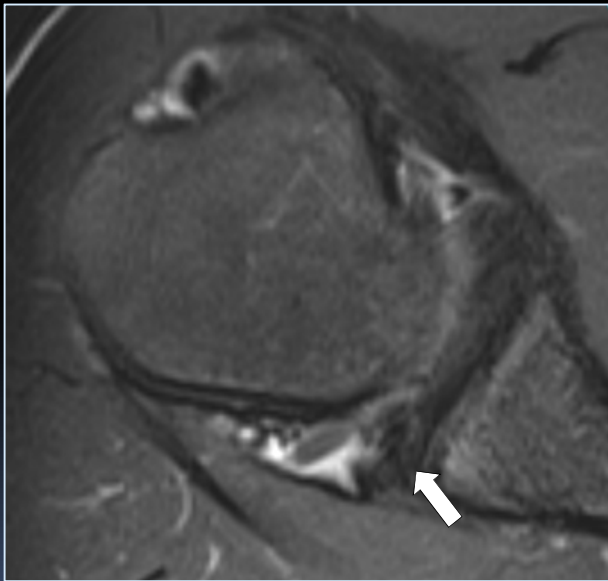
- 36 éves ffi, anteroinferior luxáció
- IGHL glenoidalis és humeralis tapadás sérülése + Bankart
- + SSC ruptura

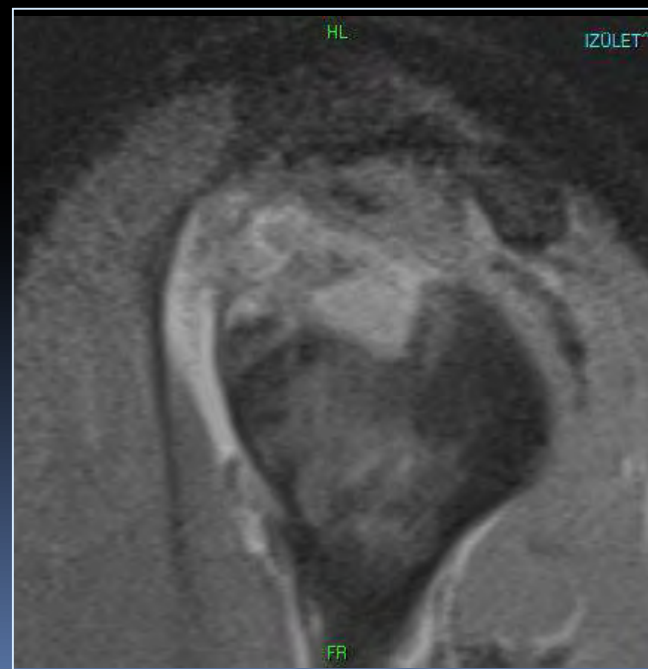
POSTERIOR INSTABILITÁS

POSTERIOR INSTABILITÁS

- Reverz Hill-Sachs és Bankart laesio
- POLPSA, P-GLAD
- PHAGL

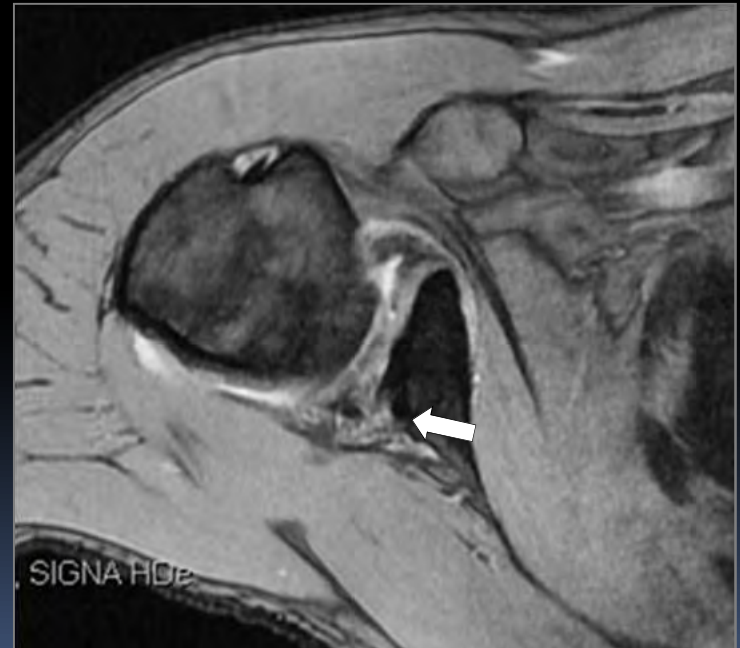

- 35 éves ffi
- Ismétlődő luxáció, önrepozíció
- MRI:
 - POLPSA
 - Beékelődött humerusfej, reverz Hill-Sachs I.

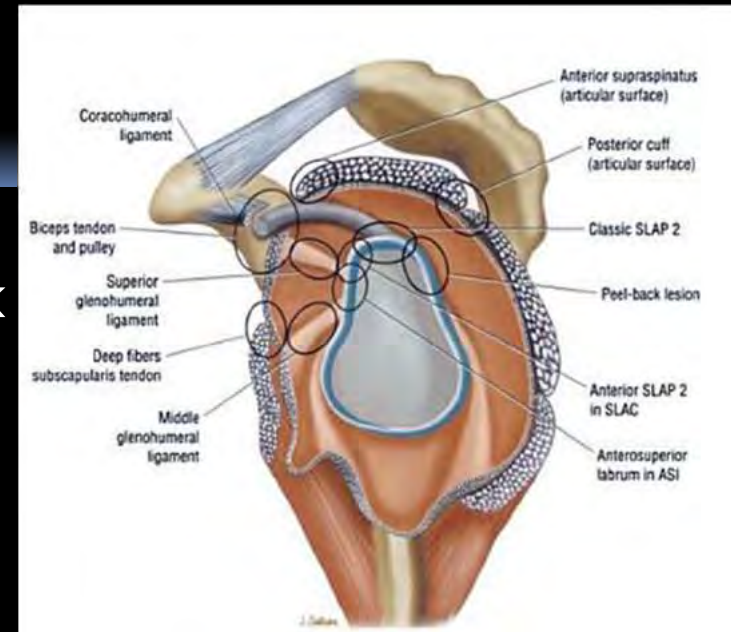
MULTIDIREKCIÓNÁLIS INSTABILITÁS

- Congenitalis kötőszöveti laxicitás
- Glenoid dysplasia/hypoplasia
- Labrum hypoplasia / dysplasia

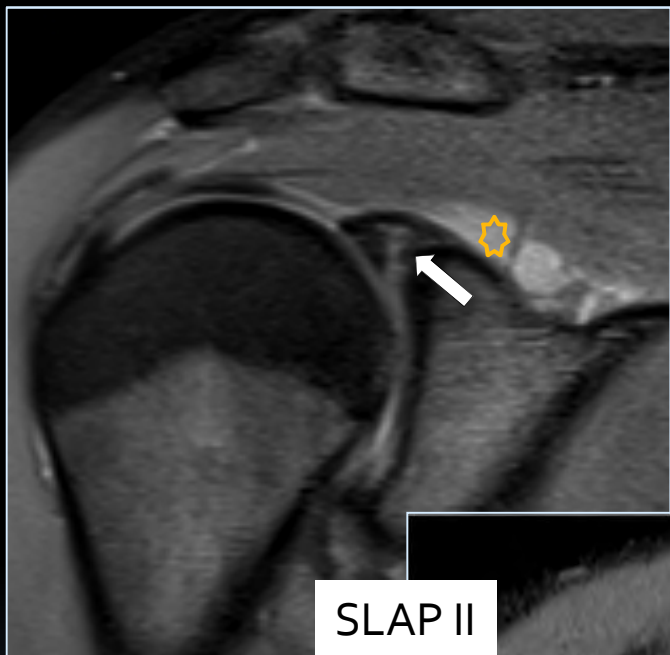

MIKROINSTABILITÁS

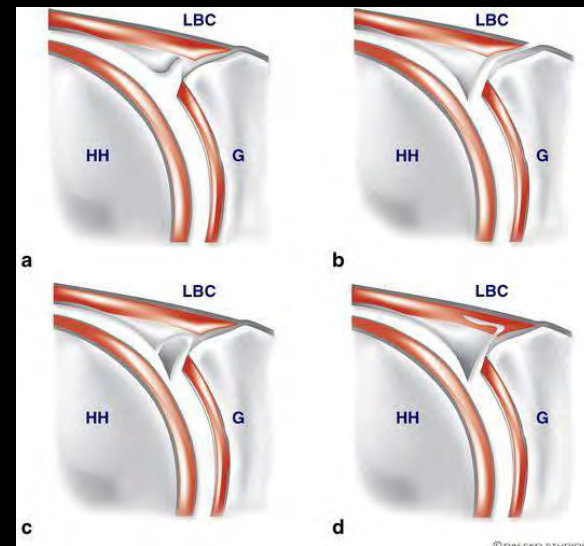
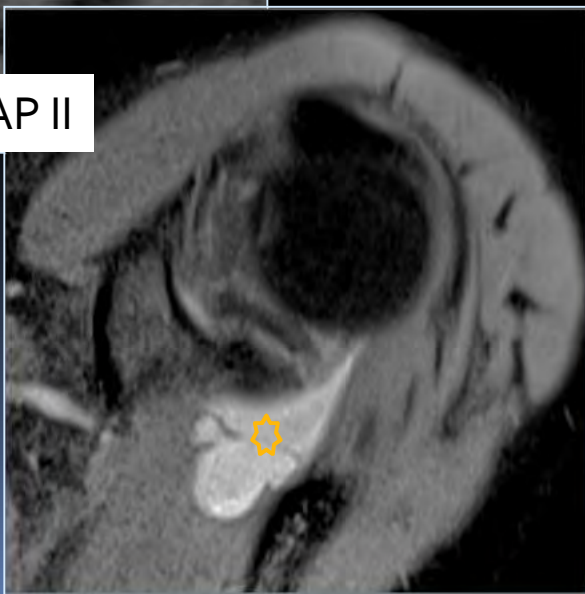
- Repetitív mikrotrauma, sportolók
- Ízület felső harmad komponensei
 - Labrum (S, AS, PS)
 - GH ligamentumok (SGHL, MGHL)
 - Rotator interval, biceps pulley
 - ROK (SSP, ISP)
- Betegségek
 - SLAP ruptura, SLAC
 - PSI, ASI, GRID

SLAP RUPTURA (I-X. típus)

SLAP II

Woertler, European Radiology 2006

SLAP IV

SLAP RUPTURE

SLAP II

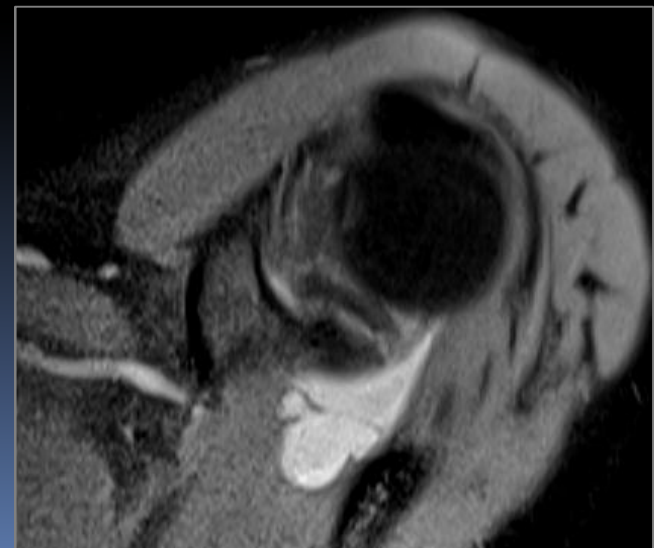

SLAP VIII

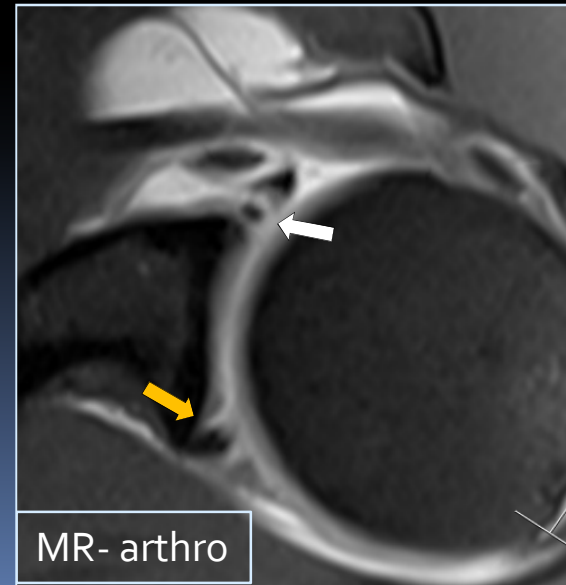
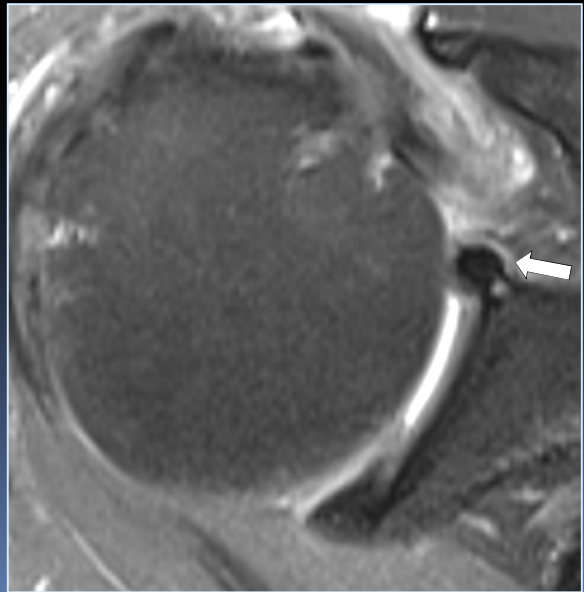
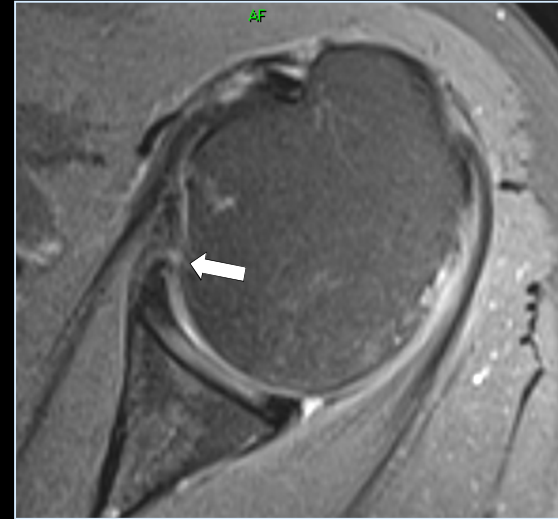
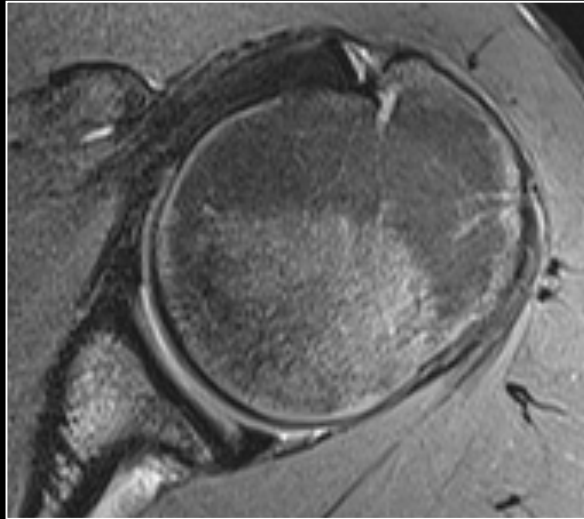

MR-arthro

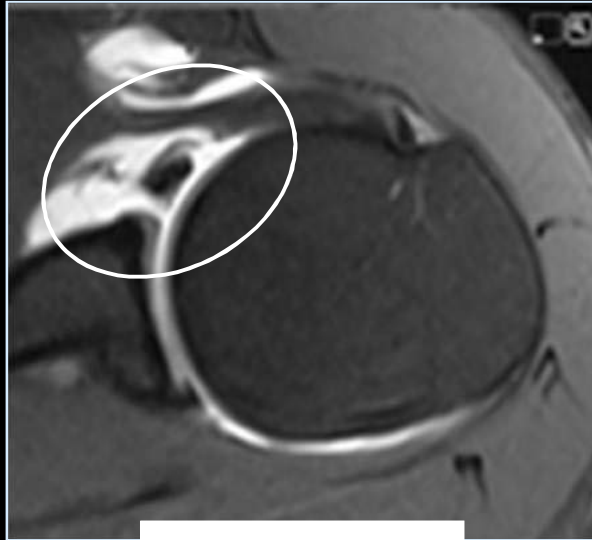
PARALABRALIS CYSTA

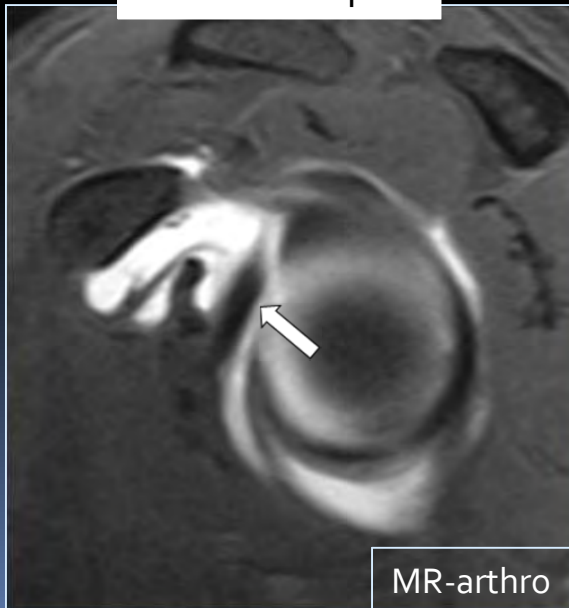
LABRUM ANATÓMIAI VARIÁCIÓI

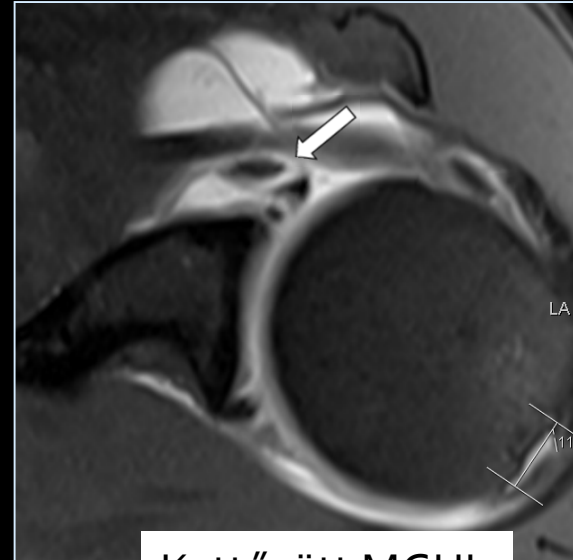
ANATÓMIAI VARIÁCIÓ - GH LIGAMENTUM

Buford komplex

MR-arthro

Kettőzött MGHL

MR-arthro

ANATÓMIA VARIÁCIÓK II.

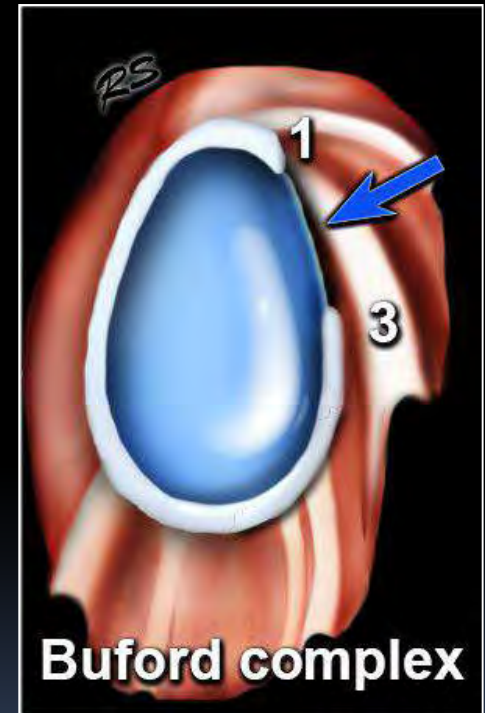
**Sublabral
foramen**

**Sublabral
recess**

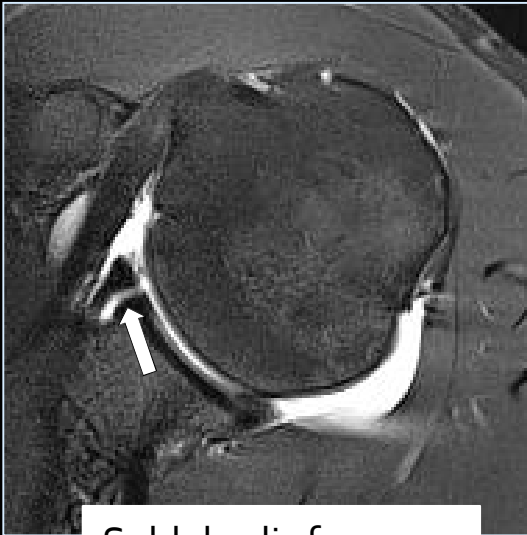
**Buford
complex**

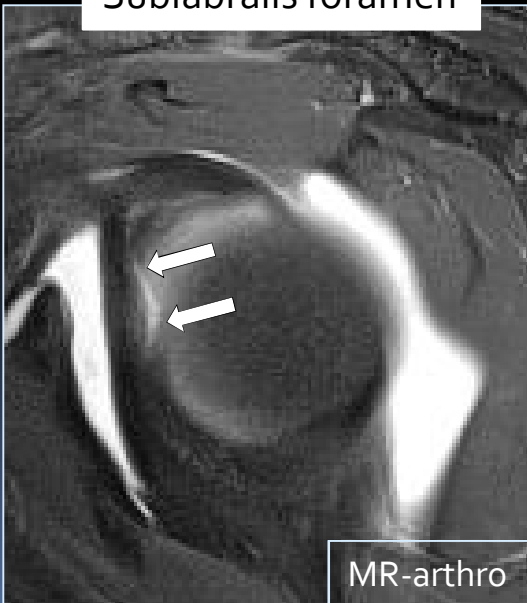
Buford complex

ANATÓMIAI VARIÁCIÓK II.

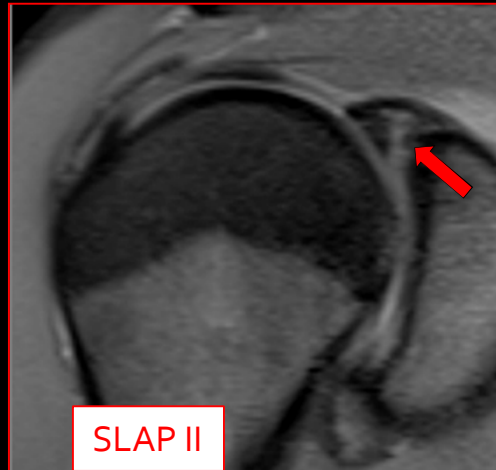
superior/anterosuperior labrum

Sublabralis foramen

MR-arthro

SLAP II

SLAP III

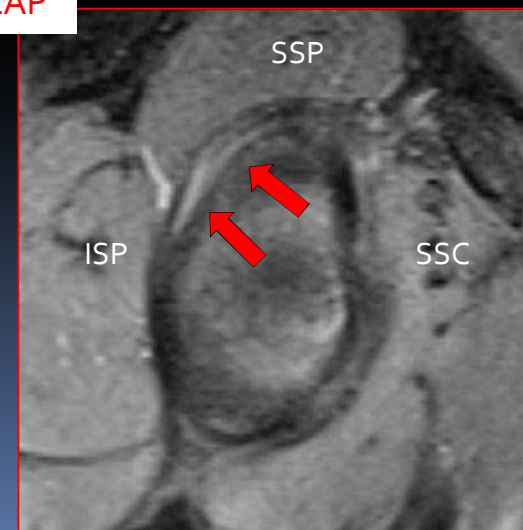
Sublabralis recessus

ANATÓMIAI VARIÁCIÓK II.

Sublabralis recessus

ÖSSZEFOGLALÁS

MRI – ROK sérülés

- Információk a terápiás tervezéshez
 - ruptura lokalizációja , morfológiája
 - ruptura mérete, kiterjedése
 - izomatrófia/zsiros degeneráció
 - társuló egyéb sérülések v. elváltozások
- MRI lelet önmagában nem meghatározó
 - fizikális vizsgálat + beteg statusa + MR lelet

ÖSSZEFOGLALÁS

Instabilitás

- MR és MR arthrográfia
 - Diagnosztikus arthroszkópia kiváltása
 - Preoperatív tervezés
 - * Szenszitivitás/specifitás (MR artrográfia):
 - Labrum lézió: 88-96% / 91-98 %
 - GHL sérülés : 88-100 % / 92-100%
- Megfelelő értékelés
 - Anatómiai és anatómia variációk
 - Radiológiai - klinikai (sebészi-operatív) korreláció

* Woertler K, European Rad (2006) 16
Waldt S, Radiology (2005) 237
Chandnani VP, Radiology (1995) 196

Köszönöm a figyelmet!